

Studieplan 2009/2010

Praktisk-pedagogisk utdanning

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 60.

Studiets varighet, omfang og nivå

Omfang og de ulike komponenter

Praktisk-pedagogisk utdanning består av studieenhetene

- pedagogikk 30 studiepoeng er felles for alle studentene, både de med allmennfaglig- og de med yrkesfaglig bakgrunn.
- fagdidaktikk/yrkesdidaktikk 30 studiepoeng er delt inn i fag- og yrkesdidaktiske undergrupper for studenter med varierende bakgrunn.

Studenter med allmennfaglig studiebakgrunn kan fordype seg i to fag à 15 studiepoeng, eller i ett fag à 30 studiepoeng.

Studenter med yrkesfaglig utdanning kan fordype seg i ett fag à 30 studiepoeng.

- praksisopplæring skal være veiledet og integrert i studieenhetene og tilsvarer 12 arbeidsuker, samt 2 dagers observasjonspraksis innledningsvis i studiet, denne praksisen er ikke veiledet.

Høgskolen i Hedmark tilbyr både et studietilbud på heltid og et tilbud på deltid.

Organisering av studiet

Heltid

Heltidsstudentene gjennomfører hele studiet over to semester etter følgende fordeling:

Hovedsakelig 1. semester

Pedagogikk/generell didaktikk:

Hovedsakelig 2. semester

Fagdidaktikk i fag 1 : **15 studiepoeng** og

30 studiepoeng

Pedagogisk praksis i grunnskole eller videregående skole (primært gruppepraksis)

Fagdidaktikk i fag 2 : 15 studiepoeng

Pedagogisk praksis i grunnskole eller videregående skole (individuell praksis)

Studenter som skal ha fagdidaktikk i bare *ett* fag tar **30 studiepoeng** i dette faget

Deltid

Deltidsstudentene følger heltidsstudentene i undervisningen i pedagogikk og generell didaktikk i sitt 1 og 3 semester. Deltidsstudentene følger heltidsstudentene i undervisningen i fagdidaktikk i sitt 2. og 4. semester

Alle studenter vil få tilbud om fag eller yrkesdidaktikk (15 eller 30 studiepoeng), avhengig av egne ønsker innen følgende fagområder:

Fagdidaktikk :

Kunst og håndverk

Fremmedspråk

Kroppsøving

Naturfag

Samfunnsfag

Norsk

Religion, kristendomskunnskap, livssynskunnskap og filosofi

Matematikk

Musikk

Yrkesfag:

Medier og kommunikasjon

Naturbruk

Helse og sosialfag

Semesterplaner/forelesningsoversikter

Det vil bli utarbeidet egne, detaljerte semesterplaner for hvert semester, der undervisningstidspunkt, tema som skal tas opp, eventuelle foreleseres navn etc. vil bli satt opp. Disse planene vil bli delt ut ved studiestart hvert semester

Hvert av emnene har egne emnebeskrivelser som inneholder **mål, innhold, organisering og arbeidsformer, obligatoriske arbeidskrav, avsluttende vurdering og pensumlitteratur**. Disse emnebeskrivelsene foreligger som vedlegg til fagplanen. Alle studenter skal følge emnebeskrivelsen i pedagogikk, mens det vil variere hvilken(e) emnebeskrivelser de skal følge i fag- og yrkesdidaktikk.

Emnekode	Emnets navn	Studiepoeng
	Pedagogikk PPU	30
	Fagdidaktikk i naturfag	30 og 15
	Fagdidaktikk i norsk	30 og 15
	Fagdidaktikk i samfunnsfag	30 og 15
	Fagdidaktikk i fremmedspråk	30 og 15
	Fagdidaktikk i musikk	
	Fagdidaktikk i kroppsøving	30 og 15
	Fagdidaktikk i matematikk	30 og 15
	Fagdidaktikk i religion, kristendomskunnskap, livssynskunnskap og filosofi fagdidaktikk	30 og 15
	Yrkesdidaktikk i medier og kommunikasjon	
		30
	Yrkesdidaktikk i helse og sosialfag	30
	Yrkesdidaktikk i naturbruk	30 og 15

Innledning

Denne fagplanen bygger på rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 3.april 2003. I forhold til rammeplanen er fagplanen en beskrivelse og en konkretisering av mål, organisering, arbeidsformer og vurdering i studiet.

Rammeplanen og fagplanen representerer sammen det forpliktende grunnlaget for utdanningsinstitusjonen og studentene. Det forutsettes derfor at både rammeplan og fagplan brukes i det daglige arbeidet, at planverket drøftes med og blant studentene, og blir det formelle kontraktgrunnlaget mht. mål, arbeidsmåter, arbeidskrav og vurdering i studiet.

Praktisk pedagogisk utdanning (PPU) har et omfang på 60 studiepoeng. Dette tilsvarer ett års fulltids studium, og organiseres ved Høgskolen i Hedmark både som heltidsstudium over ett studieår og deltidsstudium over to studieår. Studentene må i utgangspunktet ha fullført fagstudier, og kvalifiserer seg så for lærergjærningen i sine fag gjennom praktisk-pedagogisk utdanning.

PPU-studiet kvalifiserer primært for lærerarbeid på mellom- og ungdomstrinnet i grunnskolen, i videregående opplæring og voksenopplæringen.

PPU-studiet ved Høgskolen i Hedmark er IKT-basert og forutsetter at studenter, lærere og administrasjon bruker Classfronter som gjennomgående arbeidsverktøy i informasjon, kommunikasjon og veiledning.

Læringsutbytte

Målet er å utdanne lærere som er bevisste på prinsipper for planlegging, tilrettelegging, gjennomføring og vurdering av undervisning og læring, med basis i elevenes ulike forutsetninger og i gjeldende lover og planverk for grunnskolen, den videregående skolen og voksenopplæringen.

Fordi tilpasset opplæring er et gjennomgående prinsipp i grunnskole så vel som i videregående opplæring, skal den praktisk-pedagogiske utdanningen gi studentene innsikt i de grunnleggende ideene bak tilpasset opplæring, og på dette grunnlag kunne legge til rette læringsmiljø slik at den enkelte elev kan delta ut fra sine forutsetninger.

Tilpasset opplæring skal inngå som en integrert del av studiet. Dette betyr at spesialpedagogisk arbeid og differensieringstiltak i den videregående skolen bli innlemmet i studiet.

Studiet vil også omfatte problemstillinger knyttet til de utfordringer som et flerkulturelt mangfold representerer innen undervisning og læring. Visse typer informasjonsteknologi vil også bli tatt inn i

studiet, både med tanke på støttefunksjoner i selve studiet og som et pedagogisk og didaktisk verktøy i opplæringen.

Målgruppe

Praktisk-pedagogisk utdanning bygger på en av følgende typer utdanningsbakgrunn:

· fullført allmennfaglig universitets- eller høgskoleutdanning av minimum 3 års omfang (180 studiepoeng). Allmennfaglig utdanning betyr i denne sammenheng utdanning som kvalifiserer for undervisning i allmennfag i grunnskole eller videregående opplæring.

Krav til fordypning i enkeltfag er 80 studiepoeng.

eller:

· fullført treårig profesjonsrettet universitets- eller høgskoleutdanning og minimum 2 års yrkespraksis. Profesjonsrettet utdanning betyr i denne sammenheng utdanning som kvalifiserer for undervisning på yrkesfaglige studieretninger i videregående opplæring.

· fag-/svennebrev eller annen fullført 3 -årig yrkesutdanning på videregående nivå, generell studiekompetanse, yrkesteoretisk utdanning og yrkespraksis.

Kompetanse

Gjennom studiet skal studentene tilegne seg solid *handlingskompetanse* bestående av (ref. Rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning 2003 s.12):

- *Faglig kompetanse*
- *Didaktisk kompetanse*
- *Sosial kompetanse*
- *Endrings- og utviklingskompetanse.*
- *Yrkesetisk kompetanse*

Intensjonen i studiet er at de ulike deler av utdanningen (fagdidaktikk, pedagogikk og praksisopplæringen), framstår som en integrert helhet. Det er også intensjonen å skape et læringsmiljø der studentene kan lære gjennom aktiv deltaking i interaksjon med hverandre og fagpersonalet på høgsolen.

Studiet sikter på en kompetanse som omfatter både pedagogisk arbeid og undervisning på ulike alderstrinn og ulike skoleslag. Samtidig bygger hele det offentlige skoleverket på et felles

verdigrunnlag som er nedfelt i de nasjonale læreplanene og Opplæringsloven. Målsetningen for PPU studiet er derfor at studentene tilegner seg den grunnleggende tenkning i opplæring på de ulike trinnene, slik at de kan utvikle et helhetssyn på norsk utdanningssystem og se sine egne fag og egen læringsfunksjon som en del av denne helheten.

Opptakskrav fritekst

Undervisnings- og læringsformer

PPU-studiets egenart tilsier høy grad av åpenhet for endringer og variasjoner m.h.t. arbeidsformer og samarbeidskonstellasjoner. Dette har sin begrunnelse i at fag-/yrkesdidaktiske områder kan variere fra det ene studieåret til det andre, og at studentenes varierte fag- og yrkeserfaring til en viss grad bør danne grunnlag for valg av arbeidsformer og eksamensformer i studiet.

Varierte arbeidsformer og eksamensformer med stor grad av egenaktiviteter, der det forutsettes at studentene viser initiativ og tar ansvar for eget studiearbeid og felles arbeidsoppgaver og læringsmiljø, skal derfor prege PPU-studiet. Utgangspunktet for valg av innhold og arbeidsformer er at pedagogisk og fag-/yrkesdidaktisk kompetanse utvikles gjennom handling, opplevelse, observasjon og refleksjon.

Følgende prinsipper legges til grunn for valg av arbeidsformer og eksamensformer:

Erfaringslæring, som vil si

- å gjøre seg bevisst tidligere erfaringer og gjøre nye erfaringer med ulike former for pedagogisk arbeid
- beskrive handlinger, opplevelser og resultater, og analysere disse ut fra ulike perspektiver
- utvikle kunnskaper og innsikt om læring og opplæring, og å utvikle evne til å tilrettelegge og støtte læring hos elever og lærlinger
- planlegge og prøve ut ny praksis

Praksisorientering, som vil si

at utgangspunktet for arbeidet i studiet skal være de utfordringer og kvalifikasjonskrav/kompetansekrav vi møter i læreryrket. Studentenes arbeid med og refleksjoner i forhold til praktiske oppgaver skal derfor ha en sentral plass i studiet. Studentene skal ut fra praksis utvikle forståelse for

- hva en skal gjøre

- hvorfor en gjør det
- andre måter å gjøre tingene på
- hvordan forbedring og utvikling kan skje

Problemorientering, som vil si

at studentene skal lære gjennom å arbeide med virkelighetsnære problemstillinger, både i bredde og i spesialiseringsspektiv.

Prosjektorientering, som vil si

å legge arbeidet opp på en slik måte at studentene sammen med sine lærere opplever

- å arbeide ut fra problemstillinger eller ubesvarte spørsmål
- systematikk i planlegging, veiledning og vurdering
- tverrfaglighet
- bruk av vitenskapelige arbeidsmetoder
- varierte arbeidsmåter, så som veksling mellom individuelt arbeid og gruppearbeid
- læringseffekt på ulike områder og gjennom ulike tilnæringsmåter og veier
- forberedelse til en viktig arbeidsform og metodekrav i grunnskole så vel som i videregående skole

Opplevelsesorientering, som vil si

å oppleve at opplæringen integrerer intellektuelle, fysiske og følelsesmessige forhold, ved at de skal bli bevisste på og lære å kjenne de følelsesmessige reaksjoner faget og arbeidet vekker ved siden av den kunnskaps- og ferdighetsmessige side ved læringen.

Verdiorientering, som vil si

at studentene gjennom arbeidet og studiet skal bli bevisste på egne normer og holdninger knyttet til læring og oppdragelse, og kunne begrunne sine verdivalg og utvikle normer og vurdere sitt eget arbeid i forhold til de lover, intensjoner, planer og forskrifter en har som korrektiv i sitt undervisnings- og oppdragelsesarbeid.

Studentdeltaking, medinnflytelse og medansvar, som vil si

at studentene skal ha faktisk innflytelse over og ta ansvar i forbindelse med planleggingen, gjennomføringen og vurderingen av opplæringen. Spesielt skal det legges vekt på at studentene lærer å utvikle mål og planer for egen læring.

Målstyring, som vil si

at rammeplan og fagplan presiserer den sluttkompetanse og de mål studentene skal vurderes opp imot. Denne kompetansen og disse målene klargjøres og tolkes i et samarbeid mellom lærere og studenter, og konkretiseres i forhold til de oppgavene studentene arbeider med. Det er vesentlig at studentene arbeider med analyse og videre konkretisering av målene i rammeplan og fagplan. Dette blir et viktig forarbeid for det målstyringsarbeid som på tilsvarende måte skal etterleves i skolen.

Forholdet mellom teori og praksisopplæring

Praksisopplæringen er obligatorisk og beskrives i en egen plan for praksis.

Praksis handler om en planmessig opplæring som foregår i autentiske yrkessituasjoner på forskjellige læringsarenaer (i grunnskole, videregående skole, voksenopplæring) under veiledning av personer med relevant yrkesutdanning og yrkespraksis.

Læreryrket omfatter arbeid i samspill med mennesker. Praksisopplæringen i lærerutdanningen får dermed en todelt hensikt:

- Opplæringen skal bidra til å utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger innenfor et faglig arbeidsområde.
- Opplæringen skal utvikle sosial kompetanse i forhold til samspill og samarbeid med andre mennesker. Derfor skal praksis gjennomføres i par eller grupper som eksemplarisk fenomen.

Denne sammensatte kompetansen krever læring både gjennom teoristudier og praksiserfaringer.

Praksisopplæringen baseres på det som i veiledningspedagogikken kalles en «handling-refleksjons-modell». Målet her er å utvikle studentens *egen* praksisteori, og ikke kopiere øvingslærers praksisteori. Med utgangspunkt i studentens egne erfaringer, gjennom systematisk før- og etterveiledning, tilstrebes det å gi studentene et kritisk og reflektert syn på undervisning og oppdragelsesspørsmål og på egen praksis. En slik praksisopplæring skal også knytte praksiserfaringer til teori og gjøre praksisfeltet til en arena for refleksjon og bearbeiding av teori.

Praksislærerne skal sammen med faglærerne fra lærerutdanningsinstitusjonen bidra til å knytte sammen problemstillinger fra undervisningen i pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk med de observasjoner og erfaringer studenten gjør i praksis. Det bør i praksisopplæringen også legges til rette for utprøving av opplegg studenten arbeider med i pedagogikk- eller fag-/yrkesdidaktikkstudiet.

Praksis skal inneholde følgende komponenter:

- Undervisning og ledelse av læring.
- Tilpasset opplæring.
- Kommunikasjon og samarbeid.
- Yrkesrolle og yrkesetikk.
- Egenutvikling og utviklingsarbeid.

Høgskolen vil forsøke å arbeide fram ordninger som kan gjøre det mulig å gjennomføre praksis ved en institusjon som høgskolen har et internasjonalt samarbeid med.

Vurderingsformer

PPU-studiet har følgende vurderingsformer:

Løpende vurdering med grunnlag i studentenes arbeid.

Vurdering skal være en integrert del av studiet, og har som formål

- å gi studentene tilbakemelding på egen utvikling i forhold til studiets mål
- å gi studentene erfaringer i forhold til de oppgavene de får som lærere

Skikkethetsvurdering

Høgskolen har ansvaret for å vurdere om studenten er skikket for læreryrket. Denne vurderingen vil skje etter kriterier og prosedyrer fastsatt av departementet og høgskolen.

Vurdering av praksisopplæring.

Avsluttende vurdering i **praksisopplæring skal** skje i forhold til rammeplanens presiserte målområder for PPU-studiet. Fastsetting av karakter skal bygge på en kvalifisert, skjønnsmessig og helhetlig vurdering med utgangspunkt i observasjoner, dokumenter studenten har utarbeidet og veiledningssamtaler.

Vurderingen skal skje i samarbeid mellom øvingslærer og representanter for lærerutdanningsinstitusjonen. Øvingslæreren har hovedansvaret for den avsluttende vurderingen, som skal uttrykkes med karakteren **bestått** eller **ikke bestått**.

Avsluttende vurdering/Eksamen.

Når det gjelder avsluttende vurdering i pedagogikk og fagdidaktikk, så vil den formelle vurdering omfatte:

o avsluttende eksamen i "*Pedagogikk*": 30 studiepoeng

o avsluttende eksamen i "*Fagdidaktikk*": 30 studiepoeng

Her viser en til omtale av eksamensavvikling i de ulike planer for fagene som inngår i PPU.

Det gis gradert karakter fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter, og for øvrig vises det til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Vitnemål / karakterutskrift

Vitnemål om praktisk-pedagogisk utdanning omfatter alle studieenheter som studenten har fullført, og er påført karakter. Studenter som ikke har fullført hele utdanningen, kan få utskrift fra eksamensprotokollen for de studieenheter de har bestått. Dersom praksis ikke er fullført eller bestått, føres dette på karakterutskriften.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiets innhold skal gjennomgående ha fokus på kvalifisering til alle aspekter ved rollen som lærer. Rammeplanen skisserer tre målområder for lærerens arbeid:

1. *Læreren og eleven/lærlingen.* Målområdet omfatter den daglige opplæring i klasserom og verksted. Kjerneoppgavene er planlegging, tilrettelegging, gjennomføring og vurdering av læringsmiljø og elevens læring. Den didaktiske kompetansen som har sitt tyngdepunkt i dette målområdet, inkluderer evnen til å analysere egne erfaringer og videreutvikle opplæring i samspill med elever/lærlinger, kolleger og andre.

2. *Læreren og organisasjonen.* Målområdet omfatter organisasjons-, ledelses- og samarbeidsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for denne. Dette krever forståelse for skolens/virksomhetens mål og egenart som læringsarena og arbeidsplass. Utdanningen skal også fremme evne og vilje til å videreutvikle organiserings- og ledelsesformene og den kulturen som ligger til grunn for disse.

3. *Læreren og samfunnet.* Målområdet omhandler spillet mellom samfunnsutviklingen, opplæringens verdigrunnlag, fagets/yrkets og pedagogisk praksis. Læreren må kunne begrunne og utvikle sin faglige og fag-/yrkesdidaktiske forståelse og pedagogiske praksis ut fra et samfunnsperspektiv

Målområdene gjenspeiles i studiets konkretisering av modulenes innholdskomponenter slik de beskrives i følgende tekst:

Pedagogikk

I pedagogikk skal studentene tilegne seg innsikt i betingelser for læring og utvikling. De skal utvikle kunnskap om praktisk-pedagogiske ferdigheter i å planlegge, gjennomføre og vurdere elevtilpasset undervisning og læreprosesser med grunnlag i læreplanene. De skal også utvikle en bevisst og reflektert holdning til yrkesetikk og utøvelse av lærerrollen.

Videre skal studentene utvikle innsikt i skolens verdigrunnlag og samfunnsoppgaver, og få et bevisst forhold til sentrale verdier og viktige dilemmaer i pedagogisk virksomhet. De skal tilegne seg innsikt i og ferdigheter til konstruktiv deltaking i skoleorganisasjonens pedagogiske utviklingsarbeid, og til samspill med kolleger, foreldre og bedrifter for å skape et helhetlig godt læringsmiljø.

Fag-/yrkesdidaktikk

I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere. Modulen er studentaktiv, og detaljering av innhold og arbeidsformer utvikles som et samarbeid mellom veileder og studentgruppe.

Emnetabell PPU-heltid

Emner

Studiepoeng År 1

- [Fagdidaktikk i pedagogikk](#)
30 studiepoeng
- [Yrkesdidaktikk i medier og kommunikasjon](#)
30 studiepoeng
- [Yrkesdidaktikk i medier og kommunikasjon](#)
15 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i kunst og håndverk](#)
30 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i kunst og håndverk](#)
15 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i religion og livssyn \(RE\)](#)
30 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i religion og livssyn \(RE\)](#)
15 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i kroppsøving](#)
30 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i kroppsøving](#)
15 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i naturfag](#)
15 studiepoeng

- [Fagdidaktikk i naturfag](#)
30 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i norsk](#)
30 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i norsk](#)
15 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i fremmedspråk](#)
30 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i fremmedspråk](#)
15 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i samfunnsfag](#)
30 studiepoeng
- [Fagdidaktikk i samfunnsfag](#)
15 studiepoeng
- [Yrkesdiaktikk i naturbruk](#)
15 studiepoeng
- [Yrkesdidaktikk i naturbruk](#)
30 studiepoeng
- [Yrkesdidaktikk i helse- og sosialfag](#)
30 studiepoeng

Emneoversikt

1PT23PH og 1PT23PD Fagdidaktikk i pedagogikk

Emnekode: 1PT23PH og 1PT23PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Denne emnebeskrivelsen omfatter 30 studiepoeng pedagogikk på praktisk-pedagogisk utdanning. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Mål og målområder

I innledningen nevnes de tre målområdene som rammeplanen vektlegger, og med utgangspunkt i disse, så skal studentene i løpet av studiet utvikle kompetanse som framtidige lærere.

1 Læreren og eleven

I denne delen av studiet skal studentene særlig konsentrere seg om relasjonen lærer og elev og tilegne seg grunnleggende forståelse for barn, unge og voksnes utvikling og læring. I tillegg skal de gjøre seg kjent med gjeldende læreplanverk, og hvordan skolen skal møte elever med ulike forutsetninger med hensyn til alder, sosiokulturell bakgrunn og ulike livssituasjoner. Lærerens arbeid, innsikt og forståelse er av betydning for læringsmiljøet. Derfor vil en i denne delen av studiet arbeide med analyse og tilrettelegging av et godt opplæringsmiljø, der fellesskap og tilpasset opplæring vil stå sentralt.

2 Læreren og skolen som organisasjon

Denne delen av studiet handler om læreren i relasjon til skolen som organisasjon. Her vil en fokusere ulike strukturelle og dynamiske forhold som preger skolen som organisasjon. En vil derfor ta opp organisasjonsteoretisk og organisasjonspsykologiske tema, i tillegg til de interne og eksterne rammer som bestemmer lærerens handlingsrom.

3 Læreren og samfunnet

Samfunnet påvirker skolen og skolen påvirker samfunnet. Samfunnets kulturelle, politiske, økonomiske og etiske strømninger påvirker skolen og gir rammer som skolen må forholde seg til. På samme måte vil skolen stå helt sentralt i forhold til en ønsket samfunnsutvikling og det samfunn man ønsker å skape i framtida. I et samfunn i utvikling vil derfor skolen ha en sentral rolle som samfunnsinstitusjon. Med sin produserende, så vel som reproduserende funksjon, spiller skolen en aktiv rolle i et samfunn, ikke minst i relasjon til å gi barn og unge sunne holdninger og en kompetanse som de trenger i nåtid og framtid. Her vil de etiske sidene ved lærerrollen bli fokusert og drøftet. Lærerne skal ikke bare arve en skolekultur, men hele tiden være med på å skape de kvalitativt best mulige og adekvate læringsmiljø.

Innhold

Hovedområder i pedagogikk modul 1

I pedagogikk skal studentene tilegne seg innsikt i betingelser for læring og utvikling. De skal utvikle kunnskap om didaktikk og utvikle praktisk-pedagogiske ferdigheter i å planlegge, gjennomføre og vurdere elevtilpasset undervisning og læreprosesser med grunnlag i læreplanene. I dette arbeidet blir også veiledning og praktisk yrkest teori et sentralt tema. Skolens verdigrunnlag og samfunnsoppgave står beskrevet i gjeldene læreverk. Dette må studentene ha inngående kunnskap om, siden det er grunnlaget for det pedagogiske og didaktiske arbeidet.

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder i **modul 1**:

Målområde 1 (læreren og eleven/lærlingen)

1. Grunnleggende didaktikk og læreplanteori/digitale verktøy som arbeidsmåte
2. Observasjonsteori
3. Sosialpsykologi og tilrettelegging for gode gruppeprosesser - klasseledelse
4. Veiledning/praktisk yrkest teori
5. Tilpasset opplæring og spesialpedagogikk
6. Sentrale begreper og teorier om barn og unges utvikling og læring
7. Bærende mål, prinsipper og verdigrunnlag i gjeldende læreplaner.

Hovedområder i pedagogikk modul 2

Videre skal studentene utvikle innsikt i skolen som en lærende organisasjon. De skal tilegne seg innsikt i og ferdigheter i å delta konstruktivt i organisasjonens pedagogiske utviklingsarbeid og se betydningen av samspillet med kolleger, foreldre og lokalsamfunnets arbeid og kulturliv for å skape et helhetlig

godt læringsmiljø. Sosiale forhold i samfunnet påvirker skolen og skolen påvirker samfunnet. I dette perspektivet må studenten tilegne seg en kompetanse for å møte endringer og utfordringer i samfunnet. De skal også utvikle en bevisst og reflektert holdning til yrkesetikk og utøvelse av lærerrollen.

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder i **modul 2**:

Målområde 2 (læreren og skolen som organisasjon)

1. Skolen som organisasjon/ og skolekultur/organisasjonskultur
2. Skoleutvikling/skolevurdering

Målområde 3 (læreren og samfunnet)

1. Skolehistorie/ idéhistorie
2. Sosiale forhold som påvirker barn og unges oppvekst miljø For eksempel mediesamfunnet, mobbing som fenomen, familiestruktur, misbruksproblematikk mm
3. Kulturelt mangfold og etnisitet
4. Endringskompetanse – pedagogisk entreprenørskap
5. Lærerrollen og de etiske forhold som knytter seg til denne

Organisering og arbeidsformer

Pedagogikkdelen av studiet vil i hovedsak bli lagt til høstsemesteret. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (modul 1). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 3. semester (modul 2).

Det vil bli gitt innledende forelesninger for en samlet studentgruppe i høstsemesteret. Dette vil være oversiktsforelesninger som sammen med litteraturstudier, vil gi studentene en felles referanseramme, slik at de i etterkant kan fordype seg i stoffet. Problembasert læring er en viktig arbeidsform, og denne arbeidsformen vil bli vektlagt i pedagogikkstudiet. Dette forutsetter stor grad av studentaktivitet og studentmedvirkning i læreprosessen. Ikke alle fagets emner kan behandles i forelesninger eller seminar. Det er studentens ansvar å tilegne seg pensum.

Arbeidsformene varierer mellom

- felles forelesninger
- gruppearbeid

- plenumsdrøftinger
- individuelt arbeid med eller uten veiledning

IKT er et viktig pedagogisk hjelpemiddel som skal brukes i planlegging, undervisning og læring..

Vurderingsordning

Det er én karakter i pedagogikk som settes på grunnlag av:

1. Gruppeoppgave (45 % av karakteren)
2. Prosjektoppgave sammen med muntlig prøve (55 % av karakteren).

Muntlig prøve kan justere karakteren fra prosjektoppgaven med ett karaktertrinn opp eller ned. Dersom muntlig prøve viser at studenten ikke tilfredsstillere de faglige minimumskravene, eller viser manglende vurderingsevne og selvstendighet, så kan karakteren F (ikke bestått) gis.

Gruppeoppgaven bygger på pensum i modul 1

Prosjektoppgaven bygger på pensum i modul 2

Muntlig tar utgangspunkt i prosjektoppgaven, men omfatter hele pensum (modul 1 og 2).

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1MKD21PH og 1MKD21PD Yrkesdidaktikk i medier og kommunikasjon

Emnekode: 1MKD21PH og 1MKD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal gi grunnlag for å undervise i medie- og kommunikasjonsfag i den videregående skolen. Studiet er yrkesrettet og teori- og praksisbasert, og har som mål å utvikle yrkeskunnskap og en reflektert handlingskompetanse hos studentene.

MÅLOMRÅDER

Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon. I fag- og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse

Studentene skal i følge Rammeplanen i PPU av 2003 jobbe med følgende målområder:

1. Læreren og eleven
2. Læreren og organisasjonen
3. Læreren og samfunnet

Ved Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Lillehammer er dette konkretisert gjennom følgende hovedområder:

- Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
- Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet
- Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
- Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere

- Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
- Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
- Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
- Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunnet?

Innhold

Følgende spesifisering gjelder for medier og kommunikasjonsdidaktikk

Studentene skal:

- vise ferdigheter i å analysere og diskutere læringsteoretiske, organisatoriske og mediedidaktiske problemstillinger
- utvikle en aktiv forståelse av gjeldende læreplaner
- ha kjennskap til nye medie- og uttrykksformer og forstå ungdommens bruk av medier
- vise forståelse av didaktiske utfordringer i praktisk oppfølging av gjeldende læreplaner
- ha kjennskap til og kunne reflektere over elevers motivasjon, interesse og holdninger til faget
- kunne utføre metodiske og didaktiske tilnærminger til undervisning ved å utøve planlegging, organisering, gjennomføring og evaluering innen bl.a:

o medienes historie, organisasjon og maktbasis

o ulike mediers uttrykk

o kildekritikk, medienes etiske standarder og medienes rolle i samfunnet

o forskjellige produksjonsformer

o flermedialitet og mediekonvergens

- vise ferdigheter i å vurdere estetiske produkter, både i forhold til vurdering *av* læring og vurdering *for* læring

Organisering og arbeidsformer

Studiet i medier og kommunikasjon er organisert i to moduler. Studentene kan velge mellom enheter på enten 15 eller 30 studiepoeng. 30 sp innebærer en fordypning i de samme målområdene som en møter på 15 sp.

Fagdidaktikken vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. Modul 1 er både for studenter som velger å ta 15 sp og 30 sp i medier og kommunikasjonsdidaktikk.

Høgskolen i Hedmark

Studenter med 30 sp får modul 2 i fjerde semester.

De organiserings- og arbeidsformer som brukes i studiet, er i seg selv en del av innholdet i studiet. Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning.

Undervisningen veksler mellom forelesninger, seminar, workshop, gruppearbeid, gruppediskusjoner, individuelt arbeid og veiledning, både på campus og i det virtuelle rom. Det legges vekt på at studentene prøver ut og tar i bruk digitale verktøy i kommunikasjon med medstudenter og forelesere, i sin egen læring, og ved distribusjon av egne uttrykk.

Undervisningen legger opp til at studentene selv skal få prøve ulike arbeidsformer og dele erfaringer fra praksisfeltet. Det blir på den måten mulighet for å flette teori og praksis sammen gjennom blant annet eksemplifisering av det som skjer ute i "skolehverdagen". Diskusjonen og kommentering av eksemplene blir viktig for studentenes læringsprosess. Det samme gjelder refleksjonsarbeid.

OBLIGATORISKE KRAV

Undervisningen er obligatorisk, og fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som til slutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**.

Innholdet i disse vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester.

Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til " *Bestått* " av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan framstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 30 studiepoeng

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe *som skal bearbeides i basisgrupper*. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "*Utvalgsmappe*", som legges fram til vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1.

Mappeevalueringen teller 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypningsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypningsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter.

Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1MKD11PH og 1MKD11PD Yrkesdidaktikk i medier og kommunikasjon

Emnekode: 1MKD11PH og 1MKD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal gi grunnlag for å undervise i medie- og kommunikasjonsfag i den videregående skolen. Studiet er yrkesrettet og teori- og praksisbasert, og har som mål å utvikle yrkeskunnskap og en reflektert handlingskompetanse hos studentene.

MÅLOMRÅDER

Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon. I fag- og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse

Studentene skal i følge Rammeplanen i PPU av 2003 jobbe med følgende målområder:

1. Læreren og eleven
2. Læreren og organisasjonen
3. Læreren og samfunnet

Ved Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Lillehammer er dette konkretisert gjennom følgende hovedområder:

- Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
- Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet
- Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
- Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell

læring

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere

- Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
- Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
- Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
- Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunnet?

Innhold

Følgende spesifisering gjelder for medier og kommunikasjonsdidaktikk

Studentene skal:

- vise ferdigheter i å analysere og diskutere læringsteoretiske, organisatoriske og mediedidaktiske problemstillinger
- utvikle en aktiv forståelse av gjeldende læreplaner
- ha kjennskap til nye medie- og uttrykksformer og forstå ungdommens bruk av medier
- vise forståelse av didaktiske utfordringer i praktisk oppfølging av gjeldende læreplaner
- ha kjennskap til og kunne reflektere over elevers motivasjon, interesse og holdninger til faget
- kunne utføre metodiske og didaktiske tilnærminger til undervisning ved å utøve planlegging, organisering, gjennomføring og evaluering innen bl.a:

o medienes historie, organisasjon og maktbasis

o ulike mediers uttrykk

o kildekritikk, medienes etiske standarder og medienes rolle i samfunnet

o forskjellige produksjonsformer

o flermedialitet og mediekonvergens

- vise ferdigheter i å vurdere estetiske produkter, både i forhold til vurdering *av* læring og vurdering *for* læring

Organisering og arbeidsformer

Studiet i medier og kommunikasjon er organisert i to moduler. Studentene kan velge mellom enheter på enten 15 eller 30 studiepoeng. 30 sp innebærer en fordypning i de samme målområdene som en møter på 15 sp.

Fagdidaktikken vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. Modul 1 er både for studenter som velger å ta 15 sp og 30 sp i medier og kommunikasjonsdidaktikk.

Studenter med 30 sp får modul 2 i fjerde semester.

De organiserings- og arbeidsformer som brukes i studiet, er i seg selv en del av innholdet i studiet. Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning.

Undervisningen veksler mellom forelesninger, seminar, workshop, gruppearbeid, gruppediskusjoner, individuelt arbeid og veiledning, både på campus og i det virtuelle rom. Det legges vekt på at studentene prøver ut og tar i bruk digitale verktøy i kommunikasjon med medstudenter og forelesere, i sin egen læring, og ved distribusjon av egne uttrykk.

Undervisningen legger opp til at studentene selv skal få prøve ulike arbeidsformer og dele erfaringer fra praksisfeltet. Det blir på den måten mulighet for å flette teori og praksis sammen gjennom blant annet eksemplifisering av det som skjer ute i "skolehverdagen". Diskusjonen og kommentering av eksemplene blir viktig for studentenes læringsprosess. Det samme gjelder refleksjonsarbeid.

OBLIGATORISKE KRAV Undervisningen er obligatorisk, og fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som til slutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**.

Innholdet i disse vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester.

Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til " *Bestått* " av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan framstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng Endelig karakter settes på grunnlag av:

- Individuell muntlig prøve – teller 60%
- Mappevurdering – teller 40%

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe *som skal bearbeides i basisgrupper*. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (undervisningsvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "*Utvalgsmappe*", som legges fram til vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1.

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1KHD21PD Fagdidaktikk i kunst og håndverk

Emnekode: 1KHD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet er rettet inn mot undervisning innen Kunst og håndverk og Formgivningsfag på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og i den videregående skolen, i voksenopplæring, samt til andre typer pedagogisk arbeid og formidling innen kunst- og kulturområdet.

Som skolefag har Kunst og håndverk og Formgivningsfag basis i den delen av vår kulturarv som ytres gjennom kunst, arkitektur og design, gjennom håndverkstradisjoner og kunst-håndverk, og gjennom visuelle medier. Det er et stort fagområde, og i skoleverket har det både et allmenndannende og et yrkesfaglig siktemål. I andre undervisnings- og formidlings-situasjoner vil fagområdet kunne ha en allmenndannende rolle, men også være sterkt spesialisert.

Som uttrykks- og kulturfag inneholder fagområdet en rekke forskjellige fag med spesielle former for praksis, og som hvert for seg kan innebære forskjellige tilnæringsmåter for å oppnå læring. Slik vil hvert fag kunne ha sin egen metodikk. Gjennom det fagdidaktiske studiet vil studenten kunne knytte sin egen faglige kompetanse og erfaring opp mot en overordnet tekning, for selv å kunne videreutvikle sin didaktiske og metodiske innsikt innen sitt spesielle felt.

Mål

Målet for emnestudiet er å kvalifisere studentene til pedagogisk arbeid innen utdannings-sektoren og kultursektoren. I studiet skal studentene tilegne seg innsikt i fagområdets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse. I Ramme-planen for Praktisk Pedagogisk Utdanning angis de overordnede målene for studiet, og emnet fagdidaktikk er innrettet mot disse.

Innhold

I studiet vil det bli arbeidet med følgende 6 målområder.

Målområde 1: Fagområdet i historisk og samfunnsmessig perspektiv.

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

- Fagområdets bakgrunn som skolefag og vitenskapsfag.
- Fagområdets didaktikk, læringstradisjoner og undervisningsmetoder.

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Den estetiske dimensjon
- Kreativitetsteorier

Til dette området skal det skrives et individuelt mappearbeid

Målområde 2 Læreplaner og lærestoff.

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Læreplaner for skoleverket og andre dokumenter
- Tolking av læreplaner
- Andre grunnlagsdokumenter
- Valg og bruk av lærestoff
- Lærebøker og læremidler.
- Metodevalg

Til dette området skal det skrives et mappearbeid i gruppe.

Målområde 3 Undervisningsplanlegging og gjennomføring

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

- Fra læreplan til læring
- Undervisningsplanlegging
- Arbeidsformer
- Vurderingsformer

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Arbeidsrom
- Miljø og sikkerhet
- Forholdet til skolens basisferdigheter.

Til dette målområdet skal det skrives et individuelt mappearbeid.

Målområde 4 Læringsarenaer

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

- Arenaer og metoder
- Læringsstiler
- Motivasjon

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Lærerens ulike roller i undervisningen
- Eleven som ressurs
- Veiledning og tilpasset undervisning

Til dette målområdet skal det skrives et individuelt mappearbeid

Målområde 5 Tverrfaglighet

Modul 1

Hovedområder vil være:

- Tverrfaglige muligheter og nye tendenser
- Samarbeidspartnere innenfor og utenfor skolen.

Modul 2

Hovedmoment vil være

- Design og teknologi

Tverrfaglig samling med naturfag

Til dette målområdet skal det skrives et mappearbeid i gruppe

Målområde 6 Skolefag, kulturfag og forskningsområde

Modul 1

Hovedområder vil være:

- Arbeid med faget som skolefag og kulturfag.
- Grunnleggende teorier og begreper innen arbeid med formidling av kunst, arkitektur og formkultur
- Analyse- og tolkningsmodeller
- Kunst- og kulturformidling

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Fagområdet som forskningsområde
- Kreativt arbeid som forskningsmetode.
- Kunnskapsbegreper
- Didaktisk forskning
- Forskningsbasert undervisning

Til dette målområdet skal det skrives et individuelt mappearbeid

Organisering og arbeidsformer

Studiet er samlingsbasert og er organisert i to moduler, hver på 15 stp. Oversikt over samlingene vil framgå av semesterplanen.

Modul 1 omfatter målområdenes grunnleggende elementer. Modul 2 gir en utdyping av disse. Studenter som tar 15 stp., møter i Modul 1, studenter som tar 30 stp., møter i begge modulene.

Høgskolen i Hedmark

Fag- og yrkesdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Undervisningen er teori- og praksisbasert og har form av forelesninger, studentframlegg og skriftlige oppgaver. Det legges stor vekt på studentaktivitet i form av samtaler og diskusjoner, der fagdidaktisk drøfting er en viktig del. Studentene skal bidra med et muntlig innlegg for gruppen vinklet fra eget fagfelt.

Selvstudium er en sentral del av studiet, der studentene tar ansvar for egen læring gjennom arbeid med pensumlitteraturen. I tillegg til pensum, vil studentene få utfyllende litteratur i form av aktuelt artikkelstoff. Utenom samlingene vil veiledning og kommunikasjon med faglærer hovedsakelig være IKT-basert.

Obligatoriske krav

- Det legges stor vekt på erfaringsutveksling av studentenes egne erfaringer fra praksis. Derfor er det obligatorisk frammøte på samlingene. Eventuelt fravær over 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.
- Studentene har et individuelt muntlig innlegg på 3/4 t. der man presenterer et emne for medstudentene med vinkling fra egen faglig bakgrunn.
- Praksis og forberedelser/etterarbeid i forbindelse med dette.
- Mappeoppgaver i tilknytning til målområdene (**modul 1**)
- Fordypningsoppgave (**modul 2**)

Vurderingsordning

Studenter som tar 30 studiepoeng:

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Utvalgsmappe", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde de forskjellige mappearbeidene. Studenten velger et individuelt og et gruppemappearbeid. I tillegg trekkes et individuelt mappearbeid til.

De individuelle arbeidene teller igjen 40 % hver og gruppearbeidet teller 20 % av mappeevalueringen.

Mappeevalueringen teller imidlertid 20 %, og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypningsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypningsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1KHD11PD Fagdidaktikk i kunst og håndverk

Emnekode: 1KHD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet er rettet inn mot undervisning innen Kunst og håndverk og Formgivningsfag på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og i den videregående skolen, i voksenopplæring, samt til andre typer pedagogisk arbeid og formidling innen kunst- og kulturområdet.

Som skolefag har Kunst og håndverk og Formgivningsfag basis i den delen av vår kulturarv som ytres gjennom kunst, arkitektur og design, gjennom håndverkstradisjoner og kunst-håndverk, og gjennom visuelle medier. Det er et stort fagområde, og i skoleverket har det både et allmenndannende og et yrkesfaglig siktemål. I andre undervisnings- og formidlings-situasjoner vil fagområdet kunne ha en allmenndannende rolle, men også være sterkt spesialisert.

Som uttrykks- og kulturfag inneholder fagområdet en rekke forskjellige fag med spesielle former for praksis, og som hvert for seg kan innebære forskjellige tilnæringsmåter for å oppnå læring. Slik vil hvert fag kunne ha sin egen metodikk. Gjennom det fagdidaktiske studiet vil studenten kunne knytte sin egen faglige kompetanse og erfaring opp mot en overordnet tekning, for selv å kunne videreutvikle sin didaktiske og metodiske innsikt innen sitt spesielle felt.

Mål

Målet for emnestudiet er å kvalifisere studentene til pedagogisk arbeid innen utdannings-sektoren og kultursektoren. I studiet skal studentene tilegne seg innsikt i fagområdets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse. I Ramme-planen for Praktisk Pedagogisk Utdanning angis de overordnede målene for studiet, og emnet fagdidaktikk er innrettet mot disse.

I studiet vil det bli arbeidet med følgende 6 målområder.

Innhold

Målområde 1: Fagområdet i historisk og samfunnsmessig perspektiv.

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

- Fagområdets bakgrunn som skolefag og vitenskapsfag.
- Fagområdets didaktikk, læringstradisjoner og undervisningsmetoder.

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Den estetiske dimensjon
- Kreativitetsteorier

Til dette området skal det skrives et individuelt mappearbeid

Målområde 2 Læreplaner og lærestoff.

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

- Læreplaner for skoleverket og andre dokumenter
- Tolking av læreplaner
- Andre grunnlagsdokumenter

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Valg og bruk av lærestoff
- Lærebøker og læremidler.
- Metodevalg

Til dette området skal det skrives et mappearbeid i gruppe.

Målområde 3 Undervisningsplanlegging og gjennomføring

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

- Fra læreplan til læring
- Undervisningsplanlegging
- Arbeidsformer
- Vurderingsformer

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Arbeidsrom
- Miljø og sikkerhet
- Forholdet til skolens basisferdigheter.

Til dette målområdet skal det skrives et individuelt mappearbeid.

Målområde 4 Læringsarenaer

Modul 1

Hovedmomenter vil være:

- Arenaer og metoder
- Læringsstiler
- Motivasjon

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Lærerens ulike roller i undervisningen
- Eleven som ressurs
- Veiledning og tilpasset undervisning

Til dette målområdet skal det skrives et individuelt mappearbeid

Målområde 5 Tverrfaglighet

Modul 1

Modul 2

Høgskolen i Hedmark

Hovedområder vil være:

- Tverrfaglige muligheter og nye tendenser
- Samarbeidspartnere innenfor og utenfor skolen.

Hovedmoment vil være

- Design og teknologi

Tverrfaglig samling med naturfag

Til dette målområdet skal det skrives et mappearbeid i gruppe

Målområde 6 Skolefag, kulturfag og forskningsområde

Modul 1

Hovedområder vil være:

- Arbeid med faget som skolefag og kulturfag.
- Grunnleggende teorier og begreper innen arbeid med formidling av kunst, arkitektur og formkultur
- Analyse- og tolkningsmodeller
- Kunst- og kulturformidling

Modul 2

Hovedmomenter vil være:

- Fagområdet som forskningsområde
- Kreativt arbeid som forskningsmetode.
- Kunnskapsbegreper
- Didaktisk forskning
- Forskningsbasert undervisning

Til dette målområdet skal det skrives et individuelt mappearbeid

Organisering og arbeidsformer

Studiet er samlingsbasert og er organisert i to moduler, hver på 15 stp. Oversikt over samlingene vil framgå av semesterplanen.

Modul 1 omfatter målområdenes grunnleggende elementer. Modul 2 gir en utdyping av disse. Studenter som tar 15 stp., møter i Modul 1, studenter som tar 30 stp., møter i begge modulene.

Fag- og yrkesdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Undervisningen er teori- og praksisbasert og har form av forelesninger, studentframlegg og skriftlige oppgaver. Det legges stor vekt på studentaktivitet i form av samtaler og diskusjoner, der fagdidaktisk drøfting er en viktig del. Studentene skal bidra med et muntlig innlegg for gruppen vinklet fra eget fagfelt.

Selvstudium er en sentral del av studiet, der studentene tar ansvar for egen læring gjennom arbeid med pensumlitteraturen. I tillegg til pensum, vil studentene få utfyllende litteratur i form av aktuelt artikkelstoff. Utenom samlingene vil veiledning og kommunikasjon med faglærer hovedsakelig være IKT-basert.

Obligatoriske krav

- Det legges stor vekt på erfaringsutveksling av studentenes egne erfaringer fra praksis. Derfor er det obligatorisk frammøte på samlingene. Eventuelt fravær over 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.
- Studentene har et individuelt muntlig innlegg på 3/4 t. der man presenterer et emne for medstudentene med vinkling fra egen faglig bakgrunn.
- Praksis og forberedelser/etterarbeid i forbindelse med dette.
- Mappeoppgaver i tilknytning til målområdene (**modul 1**)
- Fordypningsoppgave (**modul 2**)

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng:

Endelig karakter settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 60 %
- mappeevaluering - teller 40 %

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Uvalgsmappe", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde de forskjellige mappearbeidene. Studenten velger et individuelt og et gruppearbeid. I tillegg trekkes et individuelt mappearbeid til.

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1KDD21PH og 1KDD21PD Fagdidaktikk i religion og livssyn (RE)

Emnekode: 1KDD21PH og 1KDD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal gi studentene grunnlag for å undervise i *Religion, livssyn og etikk (RLE)* på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og *Religion og etikk (RE)* i den videregående skolen. Studiet er yrkesrettet og teori- og praksisbasert og har som mål å utvikle yrkeskunnskap og en reflektert handlingskompetanse hos studentene.

MÅLOMRÅDER

Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon. I fag- og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal i følge *Rammeplanen i PPU av 2003* jobbe med følgende målområder:

1. Læreren og eleven
2. Læreren og organisasjonen
3. Læreren og samfunnet.

På *Høgskolen i Hedmark* er dette konkretisert gjennom følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til

individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Følgende oversikt over målområdene *i religions- og livssynsdidaktikk* ved Høgskolen i Hedmark utgjør en konkretisering av disse hovedområdene:

Innhold

Målområde 1: Fagenes egenart, utvikling og legitimering

I dagens samfunn knytter det seg spesielle pedagogiske og politiske spørsmål til undervisning i religion, filosofi og livssyn i det offentlige skoleverket. Studentene bør følgelig ha innsikt i fagenes grunnlagsproblematikk i historisk og aktuelt perspektiv. Dette målområdet fokuserer derfor på historiske og aktuelle problemstillinger knyttet til skolefagene, både med hensyn til egenart, legitimering, utvikling og plass i samfunnet og opplæringssystemet.

Studentene skal

- kunne forstå og belyse sammenhengen mellom fagutvikling og samfunnsutvikling
- kunne gjøre rede for fagenes utvikling og historie i grunn- og videregående skole, kjenne til historisk og aktuell debatt om fagenes egenart og plass i opplæringsystemet, og kunne begrunne deres plass i samtidens skole
- ha et konstruktivt og reflektert forhold til skolefagene både som ordinære kunnskapsfag og fellesfag, og som religiøst og livssynsmessig engasjerende fag
- kunne drøfte skolefagenes mål, innhold og betydning i et samfunn preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- kunne drøfte den plass og funksjon religioner og livssyn har i et pluralistisk samfunn

Til dette målområdet skal det innleveres *et individuelt mappearbeid*.

Målområde 2: Lærestoff og elevforutsetninger

I sitt innhold er skolefagene *RLE* og *RE* preget av både historisk kunnskapsstoff og aktuelle problemstillinger som angår menneskers hverdagsliv. For å kunne legge til rette for et engasjerende møte mellom fag og elev, må studentene være fortrolige med både fagene og elevenes livsverden. Målområdet fokuserer derfor på både faginnhold og elevforutsetninger, og på forholdet mellom disse to størrelsene.

Studentene skal

- kjenne læreplanene i fagene, kunne tolke dem i forhold til opplæringens overordnede mål og verdigrunnlag, og kunne bruke dem i tilretteleggingen av undervisning og læring
- kjenne reglene for avgrenset fritak i *RLE* og være i stand til å møte pedagogiske og praktiske utfordringer i denne forbindelse, blant annet gjennom tilpasset opplæring
- kjenne til, vurdere og bruke innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer som svarer på de pedagogiske utfordringene lærere og elever møter i et klasserom preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- kunne drøfte bruken av fortelling og estetikk som faglig innhold og metode i skolefagene
- kjenne til og kunne anvende ulike teorier og metoder for å gjennomføre filosofiske samtaler med barn og ungdom

Til dette målområdet skal det innleveres *et individuelt mappearbeid*.

Målområde 3: Lærerollen og yrkesetikk i religions- og livssynsfagene

Læreryrket er sammensatt. Arbeidet i skolen er basert på et gjensidig tillitsforhold mellom lærere, elever og foreldre. Læreren er viktig som kunnskapsformidler, forbilde og omsorgsperson. I lys av det ansvar som lærerne er betrodd, er det nærliggende å betrakte undervisning og oppdragelse som en etisk virksomhet. Studentene må derfor bli bevisst at det ligger yrkesetiske utfordringer implisitt i alle de oppgaver lærere er satt til å utføre, men at religions- og livssynsfagene i det offentlige skoleverket byr på spesielle utfordringer i et pluralistisk samfunn.

Studentene skal

- ha en lyttende holdning til elevene for på den måten å motivere dem til å bidra med de ressursene som ligger i deres egen religiøse og livssynsmessige bakgrunn,
- kunne forstå betydningen av lærerens rolle både som kultur- og verdiformidler, og som eksempel og omsorgsperson i skolen,
- ha holdninger preget av åpenhet, interesse, innlevelse, respekt og saklighet i møte med mennesker med ulik religiøs og livssynsmessig tilknytning,
- vise en etisk grunnholdning i egen yrkesutøvelse som lærere i religions- og livssynsfagene

Til dette målområdet skal det innleveres *et mappearbeid i gruppe*.

Målområde 4: Arbeidsformer og praktisk-pedagogiske ferdigheter

Skolefagene *RLE* og *RE* gir rom for en rekke forskjellige arbeids- og læringsformer. Studentene bør følgelig ha kunnskap og ferdigheter på dette området slik at de kan velge arbeids- og læringsformer som passer til lærestoff, elevforutsetninger og formål.

Studentene skal

- kunne utnytte religions- og livssynsfagenes muligheter som utgangspunkt for prosjekt-, tema- og tverrfaglig arbeid
- kunne utnytte det fagdidaktiske potensialet som ligger i samarbeid med ulike religionssamfunn og livssynsorganisasjoner
- kunne vurdere og bruke ulike læremidler i undervisningen, herunder IKT, både med henblikk på didaktiske og etiske problemstillinger
- kunne bruke den estetiske dimensjon, fortellingsdidaktikk og kontekstuell didaktikk i tilretteleggelsen av undervisning og læring i skolen
- kunne gjøre rede for og anvende ulike innfallsvinkler i fagene for å realisere prinsippet om tilpasset opplæring

Til dette målområdet skal det innleveres *et mappearbeid i gruppe*.

Målområde 5: Endrings- og utviklingskompetanse

I et samfunn i stadig forandring vil også vilkårene for undervisning i religion og livssyn i det offentlige opplæringssystemet endres. Det er derfor viktig at studentene får innsikt i og blir motivert for aktiv deltaking i forsøks- og utviklingsarbeid.

Studentene skal

- være seg bevisst nytten av å holde seg orientert om aktuell fagdidaktisk og religionspedagogisk debatt
- ha kjennskap til noen aktuelle FOU-prosjekter innenfor fagområdet
- ha kjennskap til oppbygging og gjennomføring av et selvstendig forsøks- og utviklingsarbeid i skolen

Til dette målområdet skal det innleveres *et individuelt mappearbeid*.

Organisering og arbeidsformer

ORGANISERING OG ARBEIDSFORMER

Studiet i RL er, som de andre fagdidaktikkenhetene, organisert i to moduler. Studentene kan velge mellom enheter på enten 15 eller 30 studiepoeng (sp.). 30 sp innebærer en fordypning i de samme målområdene som en møter på 15sp. I tillegg skal de som tar 30 sp., skrive en individuell fordypningsoppgave med fritt valgt tema hentet fra studieenhetsens emneområder.

RL fagdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i RL didaktikk. **Modul 2** er for 30 stp studenter i det samme område. Heltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester.

Arbeidsformene skal stimulere studentene til å se det spesielle ved *RLE* og *RE* ved at en tar opp eksistensielle problemer og gjør bruk av undervisningsmåter som gir rom for undring, opplevelse og refleksjon. Det er derfor viktig at studentene får møte og øve seg på de undervisningsmetodene som læreplanen legger opp til og som brukes i skolen, før de går ut i praksisfeltet.

OBLIGATORISKE KRAV

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær *utover 20 %* må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og to gruppemappearbeid. Innholdet i disse og ev. andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjente og foreløpig vurdert til bestått av faglig ansvarlig(e), før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som til slutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2** .

Vurderingsordning

Studenter som tar 30 studiepoeng i RL-didaktikk

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (undervisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Utvalgsmappe", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra de modul 1.

Mappeevalueringen teller 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypingsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypingsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1KDD11PH og 1KDD11PD Fagdidaktikk i religion og livssyn (RE)

Emnekode: 1KDD11PH og 1KDD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal gi studentene grunnlag for å undervise i *Religion, livssyn og etikk (RLE)* på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og *Religion og etikk (RE)* i den videregående skolen. Studiet er yrkesrettet og teori- og praksisbasert og har som mål å utvikle yrkeskunnskap og en reflektert handlingskompetanse hos studentene.

MÅLOMRÅDER

Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon. I fag- og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal i følge *Rammeplanen i PPU av 2003* jobbe med følgende målområder:

1. Læreren og eleven
2. Læreren og organisasjonen
3. Læreren og samfunnet.

På Høgskolen i Hedmark er dette konkretisert gjennom følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til

individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Følgende oversikt over målområdene *i religions- og livssynsdidaktikk* ved Høgskolen i Hedmark utgjør en konkretisering av disse hovedområdene:

Innhold

Målområde 1: Fagenes egenart, utvikling og legitimering

I dagens samfunn knytter det seg spesielle pedagogiske og politiske spørsmål til undervisning i religion, filosofi og livssyn i det offentlige skoleverket. Studentene bør følgelig ha innsikt i fagenes grunnlagsproblematikk i historisk og aktuelt perspektiv. Dette målområdet fokuserer derfor på historiske og aktuelle problemstillinger knyttet til skolefagene, både med hensyn til egenart, legitimering, utvikling og plass i samfunnet og opplæringssystemet.

Studentene skal

- kunne forstå og belyse sammenhengen mellom fagutvikling og samfunnsutvikling
- kunne gjøre rede for fagenes utvikling og historie i grunn- og videregående skole, kjenne til historisk og aktuell debatt om fagenes egenart og plass i opplæringsystemet, og kunne begrunne deres plass i samtidens skole
- ha et konstruktivt og reflektert forhold til skolefagene både som ordinære kunnskapsfag og fellesfag, og som religiøst og livssynsmessig engasjerende fag
- kunne drøfte skolefagenes mål, innhold og betydning i et samfunn preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- kunne drøfte den plass og funksjon religioner og livssyn har i et pluralistisk samfunn

Til dette målområdet skal det innleveres *et individuelt mappearbeid*.

Målområde 2: Lærestoff og elevforutsetninger

I sitt innhold er skolefagene *RLE* og *RE* preget av både historisk kunnskapsstoff og aktuelle problemstillinger som angår menneskers hverdagsliv. For å kunne legge til rette for et engasjerende møte mellom fag og elev, må studentene være fortrolige med både fagene og elevenes livsverden. Målområdet fokuserer derfor på både faginnhold og elevforutsetninger, og på forholdet mellom disse to størrelsene.

Studentene skal

- kjenne læreplanene i fagene, kunne tolke dem i forhold til opplæringens overordnede mål og verdigrunnlag, og kunne bruke dem i tilretteleggingen av undervisning og læring
- kjenne reglene for avgrenset fritak i *RLE* og være i stand til å møte pedagogiske og praktiske utfordringer i denne forbindelse, blant annet gjennom tilpasset opplæring
- kjenne til, vurdere og bruke innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer som svarer på de pedagogiske utfordringene lærere og elever møter i et klasserom preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- kunne drøfte bruken av fortelling og estetikk som faglig innhold og metode i skolefagene
- kjenne til og kunne anvende ulike teorier og metoder for å gjennomføre filosofiske samtaler med barn og ungdom

Til dette målområdet skal det innleveres *et individuelt mappearbeid*.

Målområde 3: Lærerollen og yrkesetikk i religions- og livssynsfagene

Læreryrket er sammensatt. Arbeidet i skolen er basert på et gjensidig tillitsforhold mellom lærere, elever og foreldre. Læreren er viktig som kunnskapsformidler, forbilde og omsorgsperson. I lys av det ansvar som lærerne er betrodd, er det nærliggende å betrakte undervisning og oppdragelse som en etisk virksomhet. Studentene må derfor bli bevisst at det ligger yrkesetiske utfordringer implisitt i alle de oppgaver lærere er satt til å utføre, men at religions- og livssynsfagene i det offentlige skoleverket byr på spesielle utfordringer i et pluralistisk samfunn.

Studentene skal

- ha en lyttende holdning til elevene for på den måten å motivere dem til å bidra med de ressursene som ligger i deres egen religiøse og livssynsmessige bakgrunn,
- kunne forstå betydningen av lærerens rolle både som kultur- og verdiformidler, og som eksempel og omsorgsperson i skolen,
- ha holdninger preget av åpenhet, interesse, innlevelse, respekt og saklighet i møte med mennesker med ulik religiøs og livssynsmessig tilknytning,
- vise en etisk grunnholdning i egen yrkesutøvelse som lærere i religions- og livssynsfagene

Til dette målområdet skal det innleveres *et mappearbeid i gruppe*.

Målområde 4: Arbeidsformer og praktisk-pedagogiske ferdigheter

Skolefagene *RLE* og *RE* gir rom for en rekke forskjellige arbeids- og læringsformer. Studentene bør følgelig ha kunnskap og ferdigheter på dette området slik at de kan velge arbeids- og læringsformer som passer til lærestoff, elevforutsetninger og formål.

Studentene skal

- kunne utnytte religions- og livssynsfagenes muligheter som utgangspunkt for prosjekt-, tema- og tverrfaglig arbeid
- kunne utnytte det fagdidaktiske potensialet som ligger i samarbeid med ulike religionssamfunn og livssynsorganisasjoner
- kunne vurdere og bruke ulike læremidler i undervisningen, herunder IKT, både med henblikk på didaktiske og etiske problemstillinger
- kunne bruke den estetiske dimensjon, fortellingsdidaktikk og kontekstuell didaktikk i tilretteleggelsen av undervisning og læring i skolen
- kunne gjøre rede for og anvende ulike innfallsvinkler i fagene for å realisere prinsippet om tilpasset opplæring

Til dette målområdet skal det innleveres *et mappearbeid i gruppe*.

Målområde 5: Endrings- og utviklingskompetanse

I et samfunn i stadig forandring vil også vilkårene for undervisning i religion og livssyn i det offentlige opplæringssystemet endres. Det er derfor viktig at studentene får innsikt i og blir motivert for aktiv deltaking i forsøks- og utviklingsarbeid.

Studentene skal

- være seg bevisst nytten av å holde seg orientert om aktuell fagdidaktisk og religionspedagogisk debatt
- ha kjennskap til noen aktuelle FOU-prosjekter innenfor fagområdet
- ha kjennskap til oppbygging og gjennomføring av et selvstendig forsøks- og utviklingsarbeid i skolen

Til dette målområdet skal det innleveres *et individuelt mappearbeid*.

Organisering og arbeidsformer

ORGANISERING OG ARBEIDSFORMER

Studiet i RL er, som de andre fagdidaktikkene, organisert i to moduler. Studentene kan velge mellom enheter på enten 15 eller 30 studiepoeng (sp.). 30 sp innebærer en fordypning i de samme målområdene som en møter på 15sp. I tillegg skal de som tar 30 sp., skrive en individuell fordypningsoppgave med fritt valgt tema hentet fra studieenhetsens emneområder.

RL fagdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i RL didaktikk. **Modul 2** er for 30 stp studenter i det samme område. Heltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester.

Arbeidsformene skal stimulere studentene til å se det spesielle ved *RLE* og *RE* ved at en tar opp eksistensielle problemer og gjør bruk av undervisningsmåter som gir rom for undring, opplevelse og refleksjon. Det er derfor viktig at studentene får møte og øve seg på de undervisningsmetodene som læreplanen legger opp til og som brukes i skolen, før de går ut i praksisfeltet.

OBLIGATORISKE KRAV

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær *utover 20 %* må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og to gruppemappearbeid. Innholdet i disse og ev. andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjente og foreløpig vurdert til bestått av faglig ansvarlig(e), før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som til slutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2** .

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng i RL-didaktikk

Endelig karakter settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 60 %
- mappeevaluering - teller 40 %

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (undervisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Utvalgsmappe", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra de modul 1.

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1KRD22PH og 1KRD21PD Fagdidaktikk i kroppsøving

Emnekode: 1KRD22PH og 1KRD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i kroppsøving på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig å handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Mål: I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere. De tre målområdene i rammeplanen; *Læreren og eleven*, *Læreren og skolen som organisasjon* og *Læreren og samfunnet* er utgangspunkt for fem målområder i fagdidaktikk i kroppsøving. Under hvert av de fem målområdene presenteres kompetansemål for studentene etter endt utdanning.

Innhold

Målområde 1: Kroppsøving som skolefag

Studentene skal:

- ha kjennskap til kroppsøvingsfagets utvikling og skiftende rolle i samfunnet
- kunne begrunne og legitimere hovedmålsettingene for kroppsøvingsfaget i skolen
- ha kjennskap til læreplaner, lærebøker, læringsarenaer og undervisningsmaterieell i kroppsøving
- ha kjennskap til ulike former for forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til kroppsøvingsfaget samt hvilken betydning disse kan ha for opplæring og utvikling av faget

Til dette målområdet skal det skrives *et individuelt mappearbeid*

Målområde 2: Læring og undervisning i kroppsøving

Studentene skal:

- ha kjennskap til læringsteorier relatert til kroppsøving
- ha kjennskap til egne og elevers ulike læringsstiler og læringsstrategier
- ha kjennskap til undervisningsprinsipper og -metoder i kroppsøving
- ha kjennskap til ulike sider ved lærerrollen med tanke på elevers læring i kroppsøving

Til dette målområdet skal det skrives *et individuelt mappearbeid*

Målområde 3: Planlegging av undervisningen

Studentene skal:

- kunne sette opp ulike typer læringsmål i kroppsøving og vurdere disse
- kunne utforme og begrunne lokale læreplaner, årsplan, periodeplaner og individuelle opplæringsplaner med utgangspunkt i generell læreplan og fagplan for kroppsøving
- ha kunnskap om elevers ansvar for egen læring og kjennskap til elevmedvirkning i planlegging av undervisning
- kunne integrere og legitimere kroppsøving i tverrfaglig undervisning, f.eks. i prosjekt- og temaarbeid og i uteskole.
- ha kjennskap til forskrifter og retningslinjer for sikkerhet innen kroppsøving

Til dette målområdet skal det skrives **et mappearbeid i gruppe**

Målområde 4: Tilpasset opplæring i kroppsøving

Studentene skal:

- kunne vurdere elevers ulike forutsetninger for kroppsøving og bruke dette som utgangspunkt for en inkluderende praksis og for differensiert og tilpasset opplæring i kroppsøving
- ha evne til å planlegge opplæring for enkeltelever og elevgrupper med behov for særskilt tilrettelagt opplæring

Til dette målområdet skal det skrives *et individuelt mappearbeid*

Målområde 5: Vurdering og veiledning

Studenten skal:

- kunne reflektere over og vurdere egen undervisning
- ha kjennskap til uformell og formell elevvurdering i kroppsøving

- ha kjennskap til ulike former for dokumentasjon i elevvurderingen
- ha kjennskap til veilederrollen i vurderingssammenheng

Til dette målområdet skal det skrives **et mappearbeid i gruppe**

Organisering og arbeidsformer

En viser her til den strukturen som er omtalt i kap. 4 i den generelle omtalen av studiet foran. Fagdidaktikk i kroppsøving vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (modul 1). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (modul 2).

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får allsidig erfaring med ulik type undervisning. Noe undervisning vil være av eksemplarisk art, annen mer problembasert. Aktuelle arbeidsformer er eks. litteraturstudier, forelesninger, praktisk undervisning med refleksjon, ekskursjoner, gruppearbeid og bruk av IKT. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt.

Undervisningen i både 15 studiepoeng og 30 studiepoeng kroppsøving er organisert i to moduler, modul 1 og modul 2. Det er ca 7 samlingsdager i hver modul.

Obligatoriske krav

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige. *All undervisning er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og to mappearbeid i gruppe. Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til "Bestått" av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen.

Vurderingsordning

Studenter som tar 30 studiepoeng fagdidaktikk i kroppsøving

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen

”Uvalgsmappe”, som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1. Studenten velger et individuelt og et gruppearbeid. I tillegg trekkes et individuelt mappearbeid til. De individuelle arbeidene teller 40 % hver og gruppearbeidet teller 20 % av mappeevalueringen.

Mappeevalueringen teller imidlertid 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypningsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypningsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1KRD11PH og 1KRD11PD Fagdidaktikk i kroppsøving

Emnekode: 1KRD11PH og 1KRD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i kroppsøving på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig å handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Mål: I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere. De tre målområdene i rammeplanen; *Læreren og eleven*, *Læreren og skolen som organisasjon* og *Læreren og samfunnet* er utgangspunkt for fem målområder i fagdidaktikk i kroppsøving. Under hvert av de fem målområdene presenteres kompetansemål for studentene etter endt utdanning.

Innhold

Målområde 1: Kroppsøving som skolefag

Studentene skal:

- ha kjennskap til kroppsøvingsfagets utvikling og skiftende rolle i samfunnet
- kunne begrunne og legitimere hovedmålsettingene for kroppsøvingsfaget i skolen
- ha kjennskap til læreplaner, lærebøker, læringsarenaer og undervisningsmaterieell i kroppsøving
- ha kjennskap til ulike former for forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til kroppsøvingsfaget samt hvilken betydning disse kan ha for opplæring og utvikling av faget

Til dette målområdet skal det skrives *et individuelt mappearbeid*

Målområde 2: Læring og undervisning i kroppsøving

Studentene skal:

- ha kjennskap til læringsteorier relatert til kroppsøving
- ha kjennskap til egne og elevers ulike læringsstiler og læringsstrategier
- ha kjennskap til undervisningsprinsipper og -metoder i kroppsøving
- ha kjennskap til ulike sider ved lærerrollen med tanke på elevers læring i kroppsøving

Til dette målområdet skal det skrives *et individuelt mappearbeid*

Målområde 3: Planlegging av undervisningen

Studentene skal:

- kunne sette opp ulike typer læringsmål i kroppsøving og vurdere disse
- kunne utforme og begrunne lokale læreplaner, årsplan, periodeplaner og individuelle opplæringsplaner med utgangspunkt i generell læreplan og fagplan for kroppsøving
- ha kunnskap om elevers ansvar for egen læring og kjennskap til elevmedvirkning i planlegging av undervisning
- kunne integrere og legitimere kroppsøving i tverrfaglig undervisning, f.eks. i prosjekt- og temaarbeid og i uteskole.
- ha kjennskap til forskrifter og retningslinjer for sikkerhet innen kroppsøving

Til dette målområdet skal det skrives **et mappearbeid i gruppe**

Målområde 4: Tilpasset opplæring i kroppsøving

Studentene skal:

- kunne vurdere elevers ulike forutsetninger for kroppsøving og bruke dette som utgangspunkt for en inkluderende praksis og for differensiert og tilpasset opplæring i kroppsøving
- ha evne til å planlegge opplæring for enkeltelever og elevgrupper med behov for særskilt tilrettelagt opplæring

Til dette målområdet skal det skrives *et individuelt mappearbeid*

Målområde 5: Vurdering og veiledning

Studenten skal:

- kunne reflektere over og vurdere egen undervisning
- ha kjennskap til uformell og formell elevvurdering i kroppsøving
- ha kjennskap til ulike former for dokumentasjon i elevvurderingen

- ha kjennskap til veilederrollen i vurderingssammenheng

Til dette målområdet skal det skrives **et mappearbeid i gruppe**

Organisering og arbeidsformer

En viser her til den strukturen som er omtalt i kap. 4 i den generelle omtalen av studiet foran. Fagdidaktikk i kroppsøving vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (modul 1). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (modul 2).

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får allsidig erfaring med ulike typer undervisning. Noe undervisning vil være av eksemplarisk art, annen mer problembasert. Aktuelle arbeidsformer er eks. litteraturstudier, forelesninger, praktisk undervisning med refleksjon, ekskursjoner, gruppearbeid og bruk av IKT. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt.

Undervisningen i både 15 studiepoeng og 30 studiepoeng kroppsøving er organisert i to moduler, modul 1 og modul 2. Det er ca 7 samlingsdager i hver modul.

Obligatoriske krav

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige. *All undervisning er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og to mappearbeid i gruppe. Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til "Bestått" av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen.

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng fagdidaktikk i kroppsøving

Endelig karakter settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 60 %
- mappeevaluering - teller 40 %

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Uvalgsmappe", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1. Studenten velger et individuelt og et gruppemapparbeid. I tillegg trekkes et individuelt mapparbeid til. De individuelle arbeidene teller 40 % hver og gruppearbeidet teller 20 % av mappeevalueringen.

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1NAD11PH og 1NAD11PD Fagdidaktikk i naturfag

Emnekode: 1NAD11PH og 1NAD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i naturfag på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og i 1. klasse i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder;

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

Studentene skal videre jobbe med følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i

faget?

3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Innhold

Følgende oversikt over målområdene i naturfagdidaktikk utgjør en detaljering av hovedområdene:

Målområde 1 og 2: Naturfag som skolefag. Historikk.

Studentene skal kunne:

- Gjøre rede for naturvitenskapens skiftende rolle i samfunnet og naturfagenes verdisyn og miljøproblematikk
- Gjøre rede for naturfagene som enkeltfag eller deler av integrert naturfag og nye tendenser i disse fagområdene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturfagene i skolen – både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv

Målområde 3. Eleven og naturfag. Hvordan erobrer eleven faglig kunnskap?

Studentene skal kunne:

- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturfagundervisning
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er typisk i naturfagene
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring

Målområde 4. Planlegging av undervisningen

Studentene skal kunne:

- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen

- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturfag (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Planlegge undervisning over tid som tar hensyn til progresjon av kjernebegreper i naturfag
- Planlegge hvordan den utforskende metode (Forskerspiren) skal integreres i undervisningen
- Diskutere og reflektere over elevers ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen

Målområde 5 og 6. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for undervisning og læring i naturfag i ulike læringsarenaer

Studentene skal kunne:

- Sette opp ulike typer læringsmål i naturfag
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, forsøk, demonstrasjoner, modeller og liknende) i naturfag for å nå læringsmålene
- Prøve ut metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Redegjøre hvordan en kan benytte skriving og lesing i naturfagundervisning
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i naturfag
- Forklare hvilken betydning sikkerhet i laboratoriet har
- Reflektere over og prøve ut elevforsøk og demonstrasjoner i både fysikk, kjemi og biologi

Målområde 7. Veiledning og tilpasset undervisning

Studentene skal kunne:

- Diskutere prosjekt og temaundervisning i naturfag som arbeidsform
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan drive tilpasset undervisning i naturfag
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan veilede elever i naturfagsundervisningen

Målområde 8. Vurdering

Studenten skal kunne:

- Reflektere over hva som er naturfaglig kompetanse
- Kunne forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring
- Utarbeide ulike vurderingsformer i naturfag, blant annet skriftlige prøver, mapper og ferdighetsprøver
- Vurdere elevarbeider i naturfag (både for og av læring)

- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved bruk av kjennetegn på måloppnåelse
- Vurdere egne og medstudenters arbeid

Organisering og arbeidsformer

En viser her til den strukturen som er omtalt i kap. 4 i den generelle omtalen av studiet foran. Naturfagdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i naturfag. **Modul 2** er for 30 stp studenter i naturfag. Heltidsstudenter med 30 stp naturfag følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp naturfag følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får mest mulig allsidig erfaring fra ulike typer undervisning. Dette omfatter forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturfagenes spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, laboratorieøvelser og demonstrasjoner.

De organiserings- og arbeidsformer som brukes i studiet, er i seg selv en del av innholdet i studiet. Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt.

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og et gruppemappearbeid i **modul 1**. Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**. Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til " *Bestått* " av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng fagdidaktikk i naturfag

Endelig karakter settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 60 %
- mappeevaluering - teller 40 %

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative

vurderingen i studiet (undervisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Utvalgsmappe", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1. I tillegg til gruppemappearbeidet trekkes et individuelt mappearbeid til. Det individuelle arbeidet teller 60 % og gruppearbeidet teller 40 % av mappeevalueringen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1NAD21PH og 1NAD21PD Fagdidaktikk i naturfag

Emnekode: 1NAD21PH og 1NAD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i naturfag på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen og i 1. klasse i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Mål.

Fag-/yrkesdidaktikk

I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder;

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

Studentene skal videre jobbe med følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Følgende oversikt over målområdene i naturfagdidaktikk utgjør en detaljering av hovedområdene:

Innhold

Målområde 1 og 2: Naturfag som skolefag. Historikk.

Studentene skal kunne:

- Gjøre rede for naturvitenskapens skiftende rolle i samfunnet og naturfagenes verdisyn og miljøproblematikk
- Gjøre rede for naturfagene som enkeltfag eller deler av integrert naturfag og nye tendenser i disse fagområdene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturfagene i skolen – både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv

Målområde 3. Eleven og naturfag. Hvordan erobrer eleven faglig kunnskap?

Studentene skal kunne:

- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturfagundervisning
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er typisk i naturfagene
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring

Målområde 4. Planlegging av undervisningen

Studentene skal kunne:

- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturfag (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Planlegge undervisning over tid som tar hensyn til progresjon av kjernebegreper i naturfag
- Planlegge hvordan den utforskende metode (Forskerspiren) skal integreres i undervisningen
- Diskutere og reflektere over elevers ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen

Målområde 5 og 6. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for undervisning og læring i naturfag i ulike læringsarenaer

Studentene skal kunne:

- Sette opp ulike typer læringsmål i naturfag
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, forsøk, demonstrasjoner, modeller og liknende) i naturfag for å nå læringsmålene
- Prøve ut metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Redegjøre hvordan en kan benytte skriving og lesing i naturfagundervisning
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursionsjoner og læring i naturfag
- Forklare hvilken betydning sikkerhet i laboratoriet har
- Reflektere over og prøve ut elevforsøk og demonstrasjoner i både fysikk, kjemi og biologi

Målområde 7. Veiledning og tilpasset undervisning

Studentene skal kunne:

- Diskutere prosjekt og temaundervisning i naturfag som arbeidsform
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan drive tilpasset undervisning i naturfag
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan veilede elever i naturfagsundervisningen

Målområde 8. Vurdering

Studenten skal kunne:

- Reflektere over hva som er naturfaglig kompetanse
- Kunne forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring

- Utarbeide ulike vurderingsformer i naturfag, blant annet skriftlige prøver, mapper og ferdighetsprøver
- Vurdere elevarbeider i naturfag (både for og av læring)
- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved bruk av kjennetegn på måloppnåelse
- Vurdere egne og medstudenters arbeid

Organisering og arbeidsformer

En viser her til den strukturen som er omtalt i kap. 4 i den generelle omtalen av studiet foran. Naturfagdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i naturfag. **Modul 2** er for 30 stp studenter i naturfag. Heltidsstudenter med 30 stp naturfag følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp naturfag følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får mest mulig allsidig erfaring fra ulike typer undervisning. Dette omfatter forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturfagenes spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, laboratorieøvelser og demonstrasjoner.

De organiserings- og arbeidsformer som brukes i studiet, er i seg selv en del av innholdet i studiet. Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt.

Obligatoriske krav

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og et gruppemappearbeid i **modul 1**. Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**. Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til " *Bestått* " av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 30 studiepoeng fagdidaktikk i naturfag

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre

Høgskolen i Hedmark

oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbejdes i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (undervisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Utvalgsmappe", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1. I tillegg til gruppemappearbeidet trekkes et individuelt mappearbeid til. Det individuelle arbeidet teller 60 % og gruppearbeidet teller 40 % av mappeevalueringen.

Mappeevalueringen teller imidlertid 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypningsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypningsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Det taes forbehold om endringer

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1NOD21PH og 1NOD21PD Fagdidaktikk i norsk

Emnekode: 1NOD21PH og 1NOD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

For å bli tatt opp på studiet kreves at en har fagutdanning som sammen med den praktisk-pedagogiske utdanningen gir kompetanse for tilsetning som lektor, adjunkt eller faglærer på grunnskolens mellomtrinn og ungdomstrinn, videregående skole, og høgskole og universitet

Læringsutbytte

Gjennom studiet skal studentene utvikle sin evne til å reflektere over og drøfte grunnleggende problemstillinger innenfor norsk fagdidaktikk med utgangspunkt i faglige og didaktiske kunnskaper og praktiske erfaringer. De skal utvikle evnen til å skape vilkår som fremmer **norskfaglig** læring og utvikling hos elever, og til didaktisk selvrefleksjon og vurdering av egen undervisning.

Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon. I fag- og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

På *Høgskolen i Hedmark* er dette konkretisert gjennom følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Innhold

Målene for studiet er konkretisert i åtte emneområder.

1. Norskfagets egenart, utvikling og legitimering
2. Lesing
3. Muntlig
4. Yrkesretting
5. Læringsforløp og tilpasset opplæring
6. Skrivning
7. Litteraturdidaktikk
8. Vurdering

Organisering og arbeidsformer

Studiet i norsk fagdidaktikk består av to moduler, modul 1 og modul 2. De to modulene er lagt til vårsemesteret. Modul 1 tar for seg alle de åtte emneområdene, og følges av studenter på både 15 og 30 studiepoeng. Modul 2 er en fordypningsmodul for studenter som tar 30 stp.norsk fagdidaktikk. Heltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester. De to modulene løper parallelt. Studiet vil bli organisert som dagsamlinger. Norsksamlingene er lagt til fredager, og hver samling er på ca. seks timer. *Det er obligatorisk frammøte på samlingene .*

Arbeidsformer er forelesninger, studentframlegg, diskusjoner og skriftlige oppgaver. Det vil bli lagt stor vekt på aktiv deltakelse fra studentene.

Fag- og yrkesdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats

tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som tilslutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2** .

Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til ” *Bestått* ” av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 30 studiepoeng i norsk didaktikk

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisevaluering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen ”*Utvalgsmappe*”, som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1.

Mappeevalueringen teller imidlertid 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypningsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypningsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1NOD11PH og 1NOD11PD Fagdidaktikk i norsk

Emnekode: 1NOD11PH og 1NOD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Gjennom studiet skal studentene utvikle sin evne til å reflektere over og drøfte grunnleggende problemstillinger innenfor norsk fagdidaktikk med utgangspunkt i faglige og didaktiske kunnskaper og praktiske erfaringer. De skal utvikle evnen til å skape vilkår som fremmer **norskfaglig** læring og utvikling hos elever, og til didaktisk selvrefleksjon og vurdering av egen undervisning.

Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring og didaktisk refleksjon. I fag- og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

På *Høgskolen i Hedmark* er dette konkretisert gjennom følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?

2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Innhold

Målene for studiet er konkretisert i åtte emneområder.

1. Norskfagets egenart, utvikling og legitimering
2. Lesing
3. Muntlig
4. Yrkesretting
5. Læringsforløp og tilpasset opplæring
6. Skrivning
7. Litteraturdidaktikk
8. Vurdering

Organisering og arbeidsformer

Studiet i norsk fagdidaktikk består av to moduler, modul 1 og modul 2. De to modulene er lagt til vårsemesteret. Modul 1 tar for seg alle de åtte emneområdene, og følges av studenter på både 15 og 30 studiepoeng. Modul 2 er en fordypningsmodul for studenter som tar 30 stp.norsk fagdidaktikk. Heltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester. De to modulene løper parallelt. Studiet vil bli organisert som dagsamlinger. Norsksamlingene er lagt til fredager, og hver samling er på ca. seks timer. *Det er obligatorisk frammøte på samlingene .*

Arbeidsformer er forelesninger, studentframlegg, diskusjoner og skriftlige oppgaver. Det vil bli lagt stor vekt på aktiv deltakelse fra studentene.

Fag- og yrkesdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.*

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som tilslutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**.

Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til "Bestått" av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng i norsk didaktikk

Endelig karakter settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 60 %
- mappeevaluering - teller 40 %

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisevaluering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Utvalgsmappe", som legges fram for vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1FSD21PH og 1FSD21PD Fagdidaktikk i fremmedspråk

Emnekode: 1FSD21PH og 1FSD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Denne studieplanen omfatter fagdidaktikk i engelsk og 2. fremmedspråk. Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i engelsk og 2. fremmedspråk på ungdomstrinnet i grunnskolen og i 1. klasse i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Innhold

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder :

Modul 1

1. Fremmedspråk som skolefag. Historikk

Hovedmomenter vil være:

- fremmedspråk i samfunnet og i skolen: en historisk oversikt
- språklæringsteorier og didaktiske tilnærminger i et historisk perspektiv
- tekst og tekstbøkenes rolle
- begrunnelse og mål for dagens fremmedspråklige skolefag

2. Hvordan erobrer eleven et fremmedspråk?

Hovedmomenter vil være:

- rådende språklæringsteorier
- elevenes faglige bakgrunn fra læringsarenaer utenom skolen
- motivasjon, interesser, erfaringer og holdninger
- hvordan lærer *denne* eleven?

- ansvar for egen læring

3. Planlegging av undervisningen

Hovedmomenter vil være

- målsetting for fremmedspråk, rammeplaner og fagplaner
  - planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning
  - strategier for å tilpasse opplæringen, og variere undervisningen
- case studier for refleksjon rundt undervisningsorganisering

4. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for læring i fremmedspråk

Hovedmomenter vil være

- fremmedspråk som undervisningsspråk i klasserommet
- hvordan utvikle god muntlige kommunikasjon
- hvordan lærer elevene språkstrukturer /grammatikk
- hvordan lærer elevene et nytt ordforråd
- bruk av lærebøker og andre hjelpemidler
- bruk av skjønnlitteratur

Modul 2

5. Samarbeid med andre institusjoner

Hovedmomenter vil være

- lærerens ulike roller i fremmedspråkundervisning
- samarbeid med institusjoner utenfor skolen
- lærersamarbeid og tverrfaglig virksomhet

6. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for læring i fremmedspråk

Hovedmomenter vil være

- hvordan utvikles gode lesere i fremmedspråk

- hvordan utvikles kommunikativ skriveferdigheter
- hvordan fremmer man interkulturell forståelse
- bruk av film og IT
- prosjekt og temaundervisning

7. Veiledning og tilpasset undervisning

- tilpasset undervisning i engelsk
- utfordringene for yrkesfaglig engelsk
- utfordringene for 2. fremmedspråk
- samarbeidslæring i fremmedspråkundervisning

8. Vurdering

Hovedmomenter vil være

- vurdering av egen undervisning
- helhetlig elevvurdering
- karaktergivning

Organisering og arbeidsformer

Fremmedspråkdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i fremmedspråkdidaktikk. **Modul 2** er for 30 stp studenter i det samme område. Heltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester.

Obligatoriske krav

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får mest mulig allsidig erfaring fra ulike typer undervisning. Dette omfatter forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid, og utprøving av et utvalg undervisningsmetoder. For å understreke fremmedspråkernes spesielle karakter, blir det lagt vekt på å snakke mye engelsk i undervisning, i den grad dette er akseptabel for de studentene som har andre fremmedspråk enn engelsk i sin fagkrets.

Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare.

Undervisningen er derfor obligatorisk, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som tilslutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**.

Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til ”Bestått” av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 30 studiepoeng fagdidaktikk i fremmedspråk

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen ”Utvalgsmappe”, som legges fram for vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde de forskjellige mappearbeidene. Studenten velger et individuelt og et gruppemapparbeid. I tillegg trekkes et individuelt mappearbeid til.

De individuelle arbeidene teller igjen 40 % hver og gruppearbeidet teller 20 % av mappeevalueringen.

Mappeevalueringen teller imidlertid 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypningsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypningsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Vilkårene for å kunne få en avsluttende vurdering er at en har deltatt i undervisningen på seminar og på Classfronter, og at man ha utført arbeidskravene.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1FSD11PH og 1FSD11PD Fagdidaktikk i fremmedspråk

Emnekode: 1FSD11PH og 1FSD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Denne studieplanen omfatter fagdidaktikk i engelsk og 2. fremmedspråk. Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i engelsk og 2. fremmedspråk på ungdomstrinnet i grunnskolen og i 1. klasse i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Innhold

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder :

Modul 1

1. Fremmedspråk som skolefag. Historikk

Hovedmomenter vil være:

- fremmedspråk i samfunnet og i skolen: en historisk oversikt
- språklæringsteorier og didaktiske tilnærminger i et historisk perspektiv
- tekst og tekstbøkenes rolle
- begrunnelse og mål for dagens fremmedspråklige skolefag

2. Hvordan erobrer eleven et fremmedspråk?

Hovedmomenter vil være:

- rådende språklæringsteorier
- elevenes faglige bakgrunn fra læringsarenaer utenom skolen
- motivasjon, interesser, erfaringer og holdninger
- hvordan lærer *denne* eleven?

- ansvar for egen læring

3. Planlegging av undervisningen

Hovedmomenter vil være

- målsetting for fremmedspråk, rammeplaner og fagplaner
  - planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning
  - strategier for å tilpasse opplæringen, og variere undervisningen
- case studier for refleksjon rundt undervisningsorganisering

4. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for læring i fremmedspråk

Hovedmomenter vil være

- fremmedspråk som undervisningsspråk i klasserommet
- hvordan utvikle god muntlige kommunikasjon
- hvordan lærer elevene språkstrukturer /grammatikk
- hvordan lærer elevene et nytt ordforråd
- bruk av lærebøker og andre hjelpemidler
- bruk av skjønnlitteratur

Modul 2

5. Samarbeid med andre institusjoner

Hovedmomenter vil være

- lærerens ulike roller i fremmedspråkundervisning
- samarbeid med institusjoner utenfor skolen
- lærersamarbeid og tverrfaglig virksomhet

6. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for læring i fremmedspråk

Hovedmomenter vil være

- hvordan utvikles gode lesere i fremmedspråk

- hvordan utvikles kommunikativ skriveferdigheter
- hvordan fremmer man interkulturell forståelse
- bruk av film og IT
- prosjekt og temaundervisning

7. Veiledning og tilpasset undervisning

- tilpasset undervisning i engelsk
- utfordringene for yrkesfaglig engelsk
- utfordringene for 2. fremmedspråk
- samarbeidslæring i fremmedspråkundervisning

8. Vurdering

Hovedmomenter vil være

- vurdering av egen undervisning
- helhetlig elevvurdering
- karaktergivning

Organisering og arbeidsformer

Fremmedspråkdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i fremmedspråkdidaktikk. **Modul 2** er for 30 stp studenter i det samme område. Heltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp i et fagområde følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester.

Obligatoriske krav

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får mest mulig allsidig erfaring fra ulike typer undervisning. Dette omfatter forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid, og utprøving av et utvalg undervisningsmetoder. For å understreke fremmedspråkernes spesielle karakter, blir det lagt vekt på å snakke mye engelsk i undervisning, i den grad dette er akseptabel for de studentene som har andre fremmedspråk enn engelsk i sin fagkrets.

Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare.

Undervisningen er derfor obligatorisk, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere mappearbeid som tilslutt samles i en utvalgsmappe i **modul 1**.

Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**.

Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til ” *Bestått* ” av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng fagdidaktikk i fremmedspråk Endelig karakter settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 60 %
- mappeevaluering - teller 40 %

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen ”*Utvalgsmappe*”, som legges fram for vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde de forskjellige mappearbeidene. Studenten velger et individuelt og et gruppemapparbeid. I tillegg trekkes et individuelt mappearbeid til.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1SFD21PH og 1SFD21PD Fagdidaktikk i samfunnsfag

Emnekode: 1SFD21PH og 1SFD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet i samfunnsfagdidaktikk skal gi studentene grunnlag for å undervise i det integrerte samfunnsfaget på grunnskolens mellom- og ungdomstrinn og i 1. klasse i videregående skole. Studiet søker å integrere teoretisk kunnskap med erfaringer fra praksis og å utvikle studentenes handlingskompetanse på en måte gjør dem skikket til å møte utfordringer i skolesamfunnet på en bevisst og reflektert måte. Dette gjelder faglige og didaktiske utfordringer i fag så vel som fra elever.

Studentene kan ta 15 studiepoeng i samfunnsfagdidaktikk i kombinasjon med et annet fag, eller 30 studiepoeng i samfunnsfagdidaktikk

Mål:

Høgskolen i Hedmark har utarbeidet en felles fagplan for Praktisk Pedagogisk Utdanning. Planen er bygget opp med målområder og hovedmomenter. Disse vil sette rammer og gi refleksjonsbunn for de faglige tema som diskuteres i den operative semesterplanen.

Innhold

Høgskolen i Hedmark har utarbeidet en felles fagplan for Praktisk Pedagogisk Utdanning. Planen er bygget opp med målområder og hovedmomenter. Disse vil sette rammer og gi refleksjonsbunn for de faglige tema som diskuteres i den operative semesterplanen.

Målområde 1 og 2: Samfunnsfagene som skolefag. Historikk.

Samfunnsfagene i skolen er delt inn i geografi, historie og samfunnskunnskap. Gjennom studiet skal studentene erobre kunnskap om de ulike fagenes historie i den norske skolen og også kunne plassere denne tradisjonen i forhold til minst ett annet europeisk land. Studentene skal også vinne innsikt i og bli bevisst det samspillet som har eksistert mellom samfunnsfagenes rolle i samfunnet, fagenes innhold og de metoder som har vært rådende i undervisning i samfunnsfag.

Målområde 3: Elevene og skolefag. Hvordan erobrer eleven faglig kunnskap?

En av oppgavene til samfunnsfagene i skolen, er å gi elevene kunnskaper om samfunnet i en form som gjør dem i stand til å orientere seg i sin samtid. Dette innebærer blant annet å gjøre elevene bevisst det skillet som eksisterer mellom hverdagsforestillinger om og faglig kunnskap om samfunnet. En hovedutfordring vil derfor være å bevisstgjøre elevene om forholdet mellom kunnskap og forestillinger, om metoder for å bygge kunnskap og metoder for å vurdere kilder for kunnskap. Samtidig må elevene bli bevisst hvordan de kan sette sin egen erfaringskunnskap i arbeid for å utvikle faglig fundert kunnskap.

Målområde 4: Planlegging av undervisningen

Nye læreplaner er en del av utdanningssamfunnets hverdag. Samfunnsfagene består av nytolkning av samtidige så vel som historiske fenomener. Undervisningsplanlegging består i å utvikle en forståelse for sammenhengen mellom arbeidsmetoder – rammefaktorer som ressurser (tid, materiell, elever og lærere) – læringsmål og resultat og å se egne fagmål i sammenheng med andre fags mål. I tillegg skal studentene utvikle sine ferdigheter til å vurdere sammenhengen mellom egne faglige mål – elevenes mål (som gruppe og individer) og de mål storsamfunnet til enhver tid setter gjennom læreplanene.

Dette skal komme til uttrykk i faglige planverk som kan kommuniseres til elever og foresatte og i lærerkollegiet.

Målområde 5: Samarbeid med andre institusjoner

En levende samfunnsfagundervisning vil i stor grad søke læring fra og samarbeid med individer, instanser og institusjoner utenfor skoleporten. For at et slikt samarbeid skal kunne oppleves fruktbart av alle parter og gi den tilsiktede læring, vil studentene arbeide bevisst med å utvikle forståelse for hva slags kunnskap skolen og elevene kan få om samfunnet av ulike typer samhandlinger. I tillegg skal studentene utvikle forståelse for og ferdigheter i å planlegge samhandling med samfunnet krever for å oppnå ønsket læringseffekt.

Målområde 6: Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for undervisning og læring i samfunnsfagene

Innenfor dette målområdet skal studentene arbeide med de enkelte didaktiske elementene og

utvikle et fortrolig og integrert forhold til samspillet mellom undervisningens ulike aktører, arenaer, utfordringer, muligheter og begrensninger. Målområdet vil introdusere studentene til

et utvalg prinsipielle spørsmål og konsekvenser av prinsipielle fagdidaktiske valg, slik at de kan møte skiftende omstendigheter på en forberedt måte.

Målområde 7: Veiledning og tilpasset undervisning

Målområdet omfatter både lærerrollen og elevrollen og problematiserer disse hver for seg og i forhold til hverandre. Studentene skal utvikle forståelse for forskjellen mellom undervisning og veiledning og oppnå kompetanse i å tilpasse veiledningen den enkelte elev. Det vil bli lagt spesiell vekt på å bevisstgjøre studentene på de mulighetene samfunnsfagene gir for individuelt tilpasset opplæring. Studentene skal innenfor dette målområdet utvikle fortrolighet med ulike læringsstrategier og læringsstiler.

Målområde 8. Vurdering

Vurdering er en viktig og nødvendig del av en lærers hverdag og vil ofte være en nødvendig forutsenning for at elevene skal kunne forstå sine egne læringsutfordringer. Gjennom operasjonalisering av dette målområdet, skal studentene bli bevisst og vinne innsikt i vurderingens ulike formål, konsekvenser og metoder. De skal også bli bevisst skolens og samfunnets skiftende syn på vurdering i og av elever og elevprestasjoner.

Organisering og arbeidsformer

Samfunnsfagdidaktikkstudiet søker å gi studentene en bredest mulig erfaring om, i og med ulike arbeidsformer som kan tas i bruk i de ulike fagene for å nå ulike læringsmål. Tradisjonelle forelesninger, dialogforelesninger, mesterklasse undervisning og studentframlegg vil bli satt i arbeid parallelt med bruk av IKT, samarbeidslæring og andre relevante arbeidsformer. Intensjonen er å utvikle studentenes åpenhet for alternative læringsformer og øke deres bevissthet om skiftende moter i undervisningsinstitusjoner. Gjennom studiets og de integrerte praksisperiodene skal studentene bli bevisst sine egne sterke og svake sider, og bli fortrolig med de mulighetene dette gir for å oppnå ønskede læringsmål.

Samfunnsfagdidaktikkstudiet er et samlingsbasert studium. Studentene kan ta 15 studiepoeng sammen med et annet fag eller 30 studiepoeng i samfunnsfag. Studentene kan også velge om de vil ta studiet over ett eller to år.

Studiet er organisert i to moduler. De to modulene løper parallelt og sammen med praksis. Hver modul tilsvarer 15 studiepoeng og har seks-sju faglige samlinger som hver varer en arbeidsdag. Oppmøtet på samlingene er obligatorisk. Studenter som tar 15 studiepoeng i samfunnsfag skal delta i modul 1. Studenter som tar 30 studiepoeng over to år avvikler modul 1 det første året og modul 2 det andre året.

Obligatoriske krav

Innholdet i samlingene er en del av pensum og oppmøte er følgelig obligatorisk. Eventuelt gyldig fravær utover 20% må avklares med studieleder i samarbeid med fagansvarlig. I tillegg til obligatorisk frammøte, vil studentene måtte innfri de arbeidskrav som følger av de aktivitetene studiet legger opp til. Dette kan være deltakelse på mindre utflukter og ekskursjoner, føring av logg, mindre muntlige framlegg mm.

Alle obligatoriske krav må være godkjent og vurdert til ” *Bestått* ” av faglærer før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

Vurderingsordning

Studenter med 30 stp i samfunnsfagdidaktikk

Studentene som tar 30 stp samfunnsfagdidaktikk vil bli evaluert på følgende grunnlag:

- Studentene produserer en arbeidsmappe som beskrevet i kravene for studenter med 15 stp

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske oppgaver av ulike art. Oppgavene skal dokumentere at studentene har nådd de kompetansemål som ligger nedfelt i de åtte målområdene, og at de evne til å omsette disse i praksis og til å ta ulike dokumentasjonsformer i bruk. Dokumentasjonen skjer gjennom innlevering av fem -5 -mappebidrag. Alle mappebidrag skal være godkjent av faglærere. Studenten velger og begrunner sitt valg av to - 2 - mappebidrag (1 individuelt og et gruppearbeid). I tillegg trekkes et arbeid som legges i den mappen som presenteres for vurdering. De individuelle arbeidene teller 40% hver og gruppearbeidet teller 20% av mappeevalueringen.

- Studentene går opp til en muntlig eksamen.
- Studentene utarbeider og leverer en skriftlig fordypingsoppgave.

Endelig karakter fastsettes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve – 35%
- mappevurdering – 20%
- Individuell fordypingsoppgave – 45%

Oppgavene vurderes med bokstavkarakterer fra A til F, der A er beste karakter og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått.

Semesterplanen vil gi datoer for innlevering av oppgavene.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1SFD11PH og 1SFD11PD Fagdidaktikk i samfunnsfag

Emnekode: 1SFD11PH og 1SFD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet i samfunnsfagdidaktikk skal gi studentene grunnlag for å undervise i det integrerte samfunnsfaget på grunnskolens mellom- og ungdomstrinn og i 1. klasse i videregående skole. Studiet søker å integrere teoretisk kunnskap med erfaringer fra praksis og å utvikle studentenes handlingskompetanse på en måte gjør dem skikket til å møte utfordringer i skolesamfunnet på en bevisst og reflektert måte. Dette gjelder faglige og didaktiske utfordringer i fag så vel som fra elever.

Studentene kan ta 15 studiepoeng i samfunnsfagdidaktikk i kombinasjon med et annet fag, eller 30 studiepoeng i samfunnsfagdidaktikk

Mål:

Høgskolen i Hedmark har utarbeidet en felles fagplan for Praktisk Pedagogisk Utdanning. Planen er bygget opp med målområder og hovedmomenter. Disse vil sette rammer og gi refleksjonsbunn for de faglige tema som diskuteres i den operative semesterplanen.

Innhold

Målområde 1 og 2: Samfunnsfagene som skolefag. Historikk.

Samfunnsfagene i skolen er delt inn i geografi, historie og samfunnskunnskap. Gjennom studiet skal studentene erobre kunnskap om de ulike fagenes historie i den norske skolen og også kunne plassere denne tradisjonen i forhold til minst ett annet europeisk land. Studentene skal også vinne innsikt i og bli bevisst det samspillet som har eksistert mellom samfunnsfagenes rolle i samfunnet, fagenes innhold og de metoder som har vært rådende i undervisning i samfunnsfag.

Målområde 3: Elevene og skolefag. Hvordan erobrer eleven faglig kunnskap?

En av oppgavene til samfunnsfagene i skolen, er å gi elevene kunnskaper om samfunnet i en form som gjør dem i stand til å orientere seg i sin samtid. Dette innebærer blant annet å gjøre elevene bevisst det

skillet som eksisterer mellom hverdagsforestillinger om og faglig kunnskap om samfunnet. En hovedutfordring vil derfor være å bevisstgjøre elevene om forholdet mellom kunnskap og forestillinger, om metoder for å bygge kunnskap og metoder for å vurdere kilder for kunnskap. Samtidig må elevene bli bevisst hvordan de kan sette sin egen erfaringskunnskap i arbeid for å utvikle faglig fundert kunnskap.

Målområde 4: Planlegging av undervisningen

Nye læreplaner er en del av utdanningssamfunnets hverdag. Samfunnsfagene består av nytolkning av samtidige så vel som historiske fenomener. Undervisningsplanlegging består i å utvikle en forståelse for sammenhengen mellom arbeidsmetoder – rammefaktorer som ressurser (tid, materiell, elever og lærere) – læringsmål og resultat og å se egne fagmål i sammenheng med andre fags mål. I tillegg skal studentene utvikle sine ferdigheter til å vurdere sammenhengen mellom egne faglige mål – elevenes mål (som gruppe og individer) og de mål storsamfunnet til enhver tid setter gjennom læreplanene.

Dette skal komme til uttrykk i faglige planverk som kan kommuniseres til elever og foresatte og i lærerkollegiet.

Målområde 5: Samarbeid med andre institusjoner

En levende samfunnsfagundervisning vil i stor grad søke læring fra og samarbeid med individer, instanser og institusjoner utenfor skoleporten. For at et slikt samarbeid skal kunne oppleves fruktbart av alle parter og gi den tilsiktede læring, vil studentene arbeide bevisst med å utvikle forståelse for hva slags kunnskap skolen og elevene kan få om samfunnet av ulike typer samhandlinger. I tillegg skal studentene utvikle forståelse for og ferdigheter i å planlegge samhandling med samfunnet krever for å oppnå ønsket læringseffekt.

Målområde 6: Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for undervisning og læring i samfunnsfagene

Innenfor dette målområdet skal studentene arbeide med de enkelte didaktiske elementene og

utvikle et fortrolig og integrert forhold til samspillet mellom undervisningens ulike aktører, arenaer, utfordringer, muligheter og begrensninger. Målområdet vil introdusere studentene til

et utvalg prinsipielle spørsmål og konsekvenser av prinsipielle fagdidaktiske valg, slik at de kan møte skiftende omstendigheter på en forberedt måte.

Målområde 7: Veiledning og tilpasset undervisning

Målområdet omfatter både lærerrollen og elevrollen og problematiserer disse hver for seg og i forhold til hverandre. Studentene skal utvikle forståelse for forskjellen mellom undervisning og veiledning og oppnå kompetanse i å tilpasse veiledningen den enkelte elev. Det vil bli lagt spesiell vekt på å

bevisstgjøre studentene på de mulighetene samfunnsfagene gir for individuelt tilpasset opplæring. Studentene skal innenfor dette målområdet utvikle fortrolighet med ulike læringsstrategier og læringsstiler.

Målområde 8. Vurdering

Vurdering er en viktig og nødvendig del av en lærers hverdag og vil ofte være en nødvendig forutsenning for at elevene skal kunne forstå sine egne læringsutfordringer. Gjennom operasjonalisering av dette målområdet, skal studentene bli bevisst og vinne innsikt i vurderingens ulike formål, konsekvenser og metoder. De skal også bli bevisst skolens og samfunnets skiftende syn på vurdering i og av elever og elevprestasjoner.

Organisering og arbeidsformer

Samfunnsfagdidaktikkstudiet søker å gi studentene en bredest mulig erfaring om, i og med ulike arbeidsformer som kan tas i bruk i de ulike fagene for å nå ulike læringsmål. Tradisjonelle forelesninger, dialogforelesninger, mesterklasse undervisning og studentframlegg vil bli satt i arbeid parallelt med bruk av IKT, samarbeidslæring og andre relevante arbeidsformer. Intensjonen er å utvikle studentenes åpenhet for alternative læringsformer og øke deres bevissthet om skiftende moter i undervisningsinstitusjoner. Gjennom studiets og de integrerte praksisperiodene skal studentene bli bevisst sine egne sterke og svake sider, og bli fortrolig med de mulighetene dette gir for å oppnå ønskede læringsmål.

Samfunnsfagdidaktikkstudiet er et samlingsbasert studium. Studentene kan ta 15 studiepoeng sammen med et annet fag eller 30 studiepoeng i samfunnsfag. Studentene kan også velge om de vil ta studiet over ett eller to år.

Studiet er organisert i to moduler. De to modulene løper parallelt og sammen med praksis. Hver modul tilsvarer 15 studiepoeng og har seks-sju faglige samlinger som hver varer en arbeidsdag. Oppmøtet på samlingene er obligatorisk. Studenter som tar 15 studiepoeng i samfunnsfag skal delta i modul 1. Studenter som tar 30 studiepoeng over to år avvikler modul 1 det første året og modul 2 det andre året.

Obligatoriske krav

Innholdet i samlingene er en del av pensum og oppmøte er følgelig obligatorisk. Eventuelt gyldig fravær utover 20% må avklares med studieleder i samarbeid med fagansvarlig. I tillegg til obligatorisk frammøte, vil studentene måtte innfri de arbeidskrav som følger av de aktivitetene studiet legger opp til. Dette kan være deltakelse på mindre utflukter og ekskursjoner, føring av logg, mindre muntlige framlegg mm.

Alle obligatoriske krav må være godkjent og vurdert til ” *Bestått* ” av faglærer før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

Vurderingsordning

Studenter med 15 stp samfunnsfagdidaktikk

Endelig karakter i faget settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve – 60% av samlet karakter
- mappeevaluering – 40% av samlet karakter

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske oppgaver av ulike art. Oppgavene skal dokumentere at studentene har nådd de kompetansemål som ligger nedfelt i de åtte målområdene, og at de evne til å omsette disse i praksis og til å ta ulike dokumentasjonsformer i bruk.

Dokumentasjonen skjer gjennom innlevering av fem -5 -mappebidrag. Alle mappebidrag skal være godkjent av faglærer. Studenten velger og begrunner sitt valg av to - 2 – mappebidrag som fremstilles til vurdering. I tillegg trekkes et av de resterende mappebidrag. Disse tre mappebidragene danner grunnlag for endelig vurdering av arbeidene.

Oppgavene vurderes med bokstavkarakterer fra A til F, der A er beste karakter og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått.

Semesterplanen vil gi datoer for innlevering av oppgavene.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1NBD11PH og 1NBD11PD Yrkesdidaktikk i naturbruk

Emnekode: 1NBD11PH og 1NBD11PD

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i naturbruk på grunnkurs eller naturbruk studieretningsfag i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Mål.

Fag-/yrkesdidaktikk

I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder;

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

Studentene skal videre jobbe med følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner

- i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
  3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
  4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Innhold

Følgende oversikt over målområdene i naturfagdidaktikk utgjør en detaljering av hovedområdene:

Målområde 1 og 2: Naturbruk i skolen. Historikk.

Studentene skal kunne:

- Gjøre rede for naturbrukets skiftende rolle i samfunnet og naturbrukets verdisyn og miljøproblematikk
- Gjøre rede for tendenser i naturbruket og naturbrukyrkene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturbruksfagene i skolen – både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv

Målområde 3. Eleven og naturbruk. Hvordan erobrer eleven faglig kunnskap og yrkesrelaterte ferdigheter?

Studentene skal kunne:

- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturbruksundervisning
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang, samtidig være i stand til å observere og veilede elevens arbeid med natur for å sikre helhetlig kompetanse
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er typisk i naturbruksfagene
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturbruksfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering
- Redegjøre for hvorfor nøkkelkvalifikasjoner er viktig i naturbruksundervisningen
- Gjøre rede for yrkesetiske dilemma og yrkesetiske etiske valg i naturbruksfagene

Målområde 4. Planlegging av undervisningen

Studentene skal kunne:

- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturbruk (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Planlegge, reflektere over og gjennomføre undervisning som tar hensyn til og er fleksibel i forhold til sesongvariasjoner og usikkerhet knyttet til biologisk produksjon
- Diskutere og reflektere over elevers ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen

Målområde 5 og 6. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for undervisning og læring i naturbruk i ulike læringsarenaer

Studentene skal kunne:

- Sette opp ulike typer læringsmål i naturbruk
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, modeller og liknende) i naturbruk for å nå læringsmålene
- Prøve ut metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Redegjøre hvordan en kan benytte skrivning og lesing i naturbruksundervisning
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i naturbruk
- Utarbeide læringsoppgaver knyttet til sentrale virksomheter i naturbruket
- Forklare hvilken betydning sikkerhet i naturbruksvirksomheter har
- Ha innsikt i og erfaring med næringsutvikling og entrepenørskap i forbindelse med natur

Målområde 7. Veiledning og tilpasset undervisning

Studentene skal kunne:

- Diskutere prosjekt og temaundervisning i naturbruk som arbeidsform
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan drive tilpasset undervisning i naturbruk, f. eks hvordan en kan utarbeide Individuelle Opplæringsplaner (IOP)
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan veilede elever i naturbruksundervisningen

Målområde 8. Vurdering

Studenten skal kunne:

- Reflektere over hva som er naturbruklig kompetanse
- Forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring
- Utarbeide ulike vurderingsformer i naturbruk, blant annet skriftlige prøver, mapper og ferdighetsprøver
- Vurdere elevarbeider i naturbruk (både for og av læring)
- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved hjelp av kjennetegn på måloppnåelse
- Vurdere egne og medstudenters arbeid

Organisering og arbeidsformer

En viser her til den strukturen som er omtalt i kap. 4 i den generelle omtalen av studiet foran. Naturbruksdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved

Høgskolen i Hedmark

semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i naturbruk. **Modul 2** er for 30 stp studenter i naturbruk. Heltidsstudenter med 30 stp naturbruk følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp naturbruk følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får mest mulig allsidig erfaring fra ulike typer undervisning. Dette omfatter forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturbrukets spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, sikkerhet og demonstrasjoner.

De organiserings- og arbeidsformer som brukes i studiet, er i seg selv en del av innholdet i studiet. Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt.

Obligatoriske krav

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og et gruppemappearbeid i **modul 1**. Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**. Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til " *Bestått* " av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen

Vurderingsordning

Studenter som tar 15 studiepoeng yrkesdidaktikk i naturbruk

Endelig karakter settes på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 60 %
- mappeevaluering - teller 40 %

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen " *Utvalgsmappe* ", som legges fram vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1. I tillegg til gruppemappearbeidet trekkes et individuelt mappearbeid til. Det individuelle arbeidet teller 60 % og gruppearbeidet teller 40 % av mappeevalueringen.

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter.

Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1NBD21PH og 1NBD21PD Yrkesdidaktikk i naturbruk

Emnekode: 1NBD21PH og 1NBD21PD

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Beskrives i fagplanen.

Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i naturbruk på grunnkurs eller naturbruk studieretningsfag i den videregående skolen. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

Mål.

Fag-/yrkesdidaktikk

I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse.

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder;

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.

Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere.

Studentene skal videre jobbe med følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

Innhold

Følgende oversikt over målområdene i naturfagdidaktikk utgjør en detaljering av hovedområdene:

Målområde 1 og 2: Naturbruk i skolen. Historikk.

Studentene skal kunne:

- Gjøre rede for naturbrukets skiftende rolle i samfunnet og naturbrukets verdisyn og miljøproblematikk
- Gjøre rede for tendenser i naturbruket og naturbrukyrkene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturbruksfagene i skolen – både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv

Målområde 3. Eleven og naturbruk. Hvordan erobrer eleven faglig kunnskap og yrkesrelaterte ferdigheter?

Studentene skal kunne:

- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturbruksundervisning
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang, samtidig være i stand til å observere og veilede elevens arbeid med natur for å sikre helhetlig kompetanse
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er typisk i naturbruksfagene
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturbruksfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering
- Redegjøre for hvorfor nøkkelkvalifikasjoner er viktig i naturbruksundervisningen
- Gjøre rede for yrkesetiske dilemma og yrkesetiske etiske valg i naturbruksfagene

Målområde 4. Planlegging av undervisningen

Studentene skal kunne:

- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturbruk (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Planlegge, reflektere over og gjennomføre undervisning som tar hensyn til og er fleksibel i forhold til sesongvariasjoner og usikkerhet knyttet til biologisk produksjon
- Diskutere og reflektere over elevens ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen

Målområde 5 og 6. Hvordan nå læringsmål? Praktisk tilrettelegging for undervisning og læring i naturbruk i ulike læringsarenaer

Studentene skal kunne:

- Sette opp ulike typer læringsmål i naturbruk
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, modeller og liknende) i naturbruk for å nå læringsmålene
- Prøve ut metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Redegjøre hvordan en kan benytte skrivning og lesing i naturbruksundervisning
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i naturbruk
- Utarbeide læringsoppgaver knyttet til sentrale virksomheter i naturbruket
- Forklare hvilken betydning sikkerhet i naturbruksvirksomheter har
- Ha innsikt i og erfaring med næringsutvikling og entrepenørskap i forbindelse med natur

Målområde 7. Veiledning og tilpasset undervisning

Studentene skal kunne:

- Diskutere prosjekt og temaundervisning i naturbruk som arbeidsform
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan drive tilpasset undervisning i naturbruk, f. eks hvordan en kan utarbeide Individuelle Opplæringsplaner (IOP)
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan veilede elever i naturbruksundervisningen

Målområde 8. Vurdering

Studenten skal kunne:

- Reflektere over hva som er naturbruklig kompetanse
- Forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring
- Utarbeide ulike vurderingsformer i naturbruk, blant annet skriftlige prøver, mapper og ferdighetsprøver
- Vurdere elevarbeider i naturbruk (både for og av læring)
- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved hjelp av kjennetegn på måloppnåelse
- Vurdere egne og medstudenters arbeid

Organisering og arbeidsformer

En viser her til den strukturen som er omtalt i kap. 4 i den generelle omtalen av studiet foran. Naturbruksdidaktikkdelen av studiet vil bli lagt til andre semester, med avsluttende eksamen ved semesterslutt i mai/juni. For deltidsstudentene vil dette innebære at de har gjort en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (**modul 1**). De resterende 15 studiepoengene legges til deres 4. semester (**modul 2**). I dette semesteret avholdes også sluttprøve.

Modul 1 er for både 15stp studenter og 30 stp studenter i naturbruk. **Modul 2** er for 30 stp studenter i naturbruk. Heltidsstudenter med 30 stp naturbruk følger både **modul 1** og **2** i dette faget. Deltidsstudenter med 30 stp naturbruk følger **modul 1** i 2. semester og **modul 2** i 4. semester

Undervisningen og aktivitetene i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får mest mulig allsidig erfaring fra ulike typer undervisning. Dette omfatter forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturbrukets spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, sikkerhet og demonstrasjoner.

De organiserings- og arbeidsformer som brukes i studiet, er i seg selv en del av innholdet i studiet. Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de kan bruke i egen undervisning. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevene ansvar for egen læring vil bli vektlagt.

Obligatoriske krav

Undervisningen legger opp til stor grad av erfaringsdeling fra praksis. På den måten kan det trekkes tråder mellom teori og det som skjer "lærerhverdagen" ute i praksisperioden. I tillegg er diskusjonene og refleksjonene som skjer på samlingene viktige og fruktbare. *Undervisningen er derfor obligatorisk*, og eventuell fravær utover 20 % må kompenseres etter avtale med faglærer.

Alle pålagte innleveringer er obligatoriske. Studenten skal levere tre individuelle mappearbeid og et gruppemappearbeid i **modul 1**. Studentene skal levere en fordypningsoppgave i **modul 2**. Innholdet i disse og ev andre obligatoriske krav vil gå fram av semesterplanen som deles ut ved starten av hvert semester. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til ” *Bestått* ” av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for endelig, avsluttende eksamen.

Vurderingsordning

Gjennom studietiden vil studentene måtte arbeide med obligatoriske skriftlige arbeider, og utføre oppgaver individuelt eller i gruppe som skal bearbeides i basisgrupper. Dette er en del av den formative vurderingen i studiet (underveisvurdering). Noen av disse arbeidene vil inngå i en egen "Uvalgsmappe", som legges fram for vurdering i slutten av semesteret. (Dato for innlevering vil gå fram av semesterplanen som blir utdelt ved semesterstart.) Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1. Studenten velger et individuelt og et gruppemappearbeid. I tillegg trekkes et individuelt mappearbeid til. De individuelle arbeidene teller 40 % hver og gruppearbeidet teller 20 % av mappeevalueringen.

Mappeevalueringen teller imidlertid 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypingsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %
- individuell fordypingsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

1HSD21PH Yrkesdidaktikk i helse- og sosialfag

Emnekode: 1HSD21PH

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Framgår i fagplanen for PPU

Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i helse- og sosialfag på videregående skole og høgskolenivå. Studiet er teori-, erfarings- og praksisrelatert og skal utvikle kompetanse som gjør det mulig å handle på en reflektert måte i undervisnings- og læringssituasjoner.

MÅL:

I fag og yrkesdidaktikk skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle en teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse. Videre skal studentene arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktiske pedagogiske ferdigheter i samspill med medstudenter og faglige veiledere. Modulene krever studentaktivitet. Detaljert innhold og arbeidsformer planlegges og utvikles gjennom et samarbeid mellom lærer/veileder og studentgruppen i starten på hver modul.

I modul 1 og 2 skal studentene tilegne seg innsikt i fagets egenart, og utvikle teoretisk bakgrunn for å etablere handlings- og endringskompetanse. Studentene skal arbeide med konkrete fagdidaktiske utfordringer for å bli bevisst og utvikle sine praktisk pedagogiske ferdigheter. Dette skjer i samspill med medstudenter og faglige veiledere/lærer. Studentene skal arbeide med følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
2. Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet
3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
4. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring

Studentene skal videre med følgende hovedområder:

1. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
2. Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
3. Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
4. Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunnet?

Innhold

Følgende oversikt utgjør en detaljering av målområdene i helse- og sosialfagdidaktikk.

Mål 1 og 2. Fagenes egenart, utvikling og legitimering

Studentene skal:

- Kunne forstå og belyse sammenhengen mellom fagutvikling og samfunnsutvikling
- Kunne gjøre rede for fagenes utvikling og historie i skolen, i et fortids, nåtids og framtidsperspektiv
- Ha innsikt i læreplaner på helse- og sosialfagene i videregående skole generelt, og kunne gjøre rede for læreplaner innenfor eget fag/yrke spesielt
- Ha kjennskap til lærebøker og nettsteder som egner seg for eget skole/yrkesfag

Til disse målene skal det leveres *et individuelt mappearbeid*.

Mål 3. Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder

Studentene skal:

- Kunne gjøre rede for og reflektere over relevante læringsteorier for helse- og sosialfagene
- Bli bevisst på elevenes læreforutsetninger i forhold til faget/yrket
- Ha kjennskap til og reflektere over det som hemmer at læring skjer
- Ha innsikt i og kunne reflektere over betydningen av motivasjon, interesser, erfaringer og holdninger til faget/yrket
- Bli bevisst eleven som ressurs og kunne tolke læreplanmål sammen med elever

- Ha innsikt i hva slags hjelpemidler og hvordan det kan gjennomføres en kritisk analyse av undervisning og læring

Til disse målene skal det leveres *et individuelt mappearbeid*.

Mål 4. Planlegging og gjennomføring av undervisning

Studentene skal:

- Ha forståelse for kompetanseplattformen i yrket og målene i læreplanene
- Ha innsikt i og kunne sette opp periodeplan i samarbeid med elever
- Kunne gjøre rede for hvordan planlegge og å gjennomføre undervisning i faget/yrke
- Ha kjennskap til hvordan planlegge og gjennomføres ekskursjoner

Til disse målene skal det leveres *et individuelt mappearbeid*.

Mål 5 og 6. Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer og arbeid med konkrete læringsmål

Studentene skal:

- Ha kjennskap til ulike læringsarenaer og reflektere sammen med medstudenter over bruken av de forskjellige
- Kunne drøfte elevenes arbeidsform sett opp mot læringsarena
- Kunne veilede elever/studenter i arbeidet med å lage egne læringsmål, slik at de blir konkrete nok til å arbeide etter og siden vurderes
- Ha kunnskaper om og prøve ut ulike arbeidsformer som problembasert læring, samarbeidslæring, wordlcafé og storyline
- Reflektere over bruk av forskjellige arbeidsformer i forhold til tverrfaglighet
- Reflektere over forskjellige oppgavetyper i forhold til tverrfaglighet og helhetlig tenkning i faget/yrket
- Få innsikt i hvordan en kan hjelpe elevene å utvikle basisferdigheter i lesing, skriving, regning og datakunnskaper i faget/yrket

Til disse målene skal det leveres *et mappearbeid i gruppe*.

Mål 7. Veiledning og tilpasset undervisning

Studentene skal:

- Ha kjennskap til hvordan en kan differensiere for den enkelte elev i forhold til blant annet mål og tempo
- Kunne tilpasse undervisningen til ulike læringsarenaer i fag/yrke
- Kunne gjøre rede for læreren i veilederrollen
- Kunne diskutere arbeidsformer som prosjekt og problembasert læring med tanke på tilpasset opplæring

Til disse målene skal det leveres *et individuelt mappearbeid*.

Mål 8. Vurdering

Studentene skal:

- Ha kjennskap til forskjellen mellom formell og uformell vurdering
- Få øvelse i å utarbeide ulike vurderingsformer i faget/yrket, slik som muntlig redegjørelse av tverrfaglig oppgave og skriftlig rapport til elektronisk mappe
- Få innsikt i de lover og forskrifter, eventuelle skjemaer den videregående skolen(praksisskolen) har utarbeidet på vurderingsarbeid
- Kunne gjennomføre egenvurdering og skrive refleksjonsnotat i forhold til studiet
- Kunne kritisk vurdere egen undervisning og læringsarbeidet

Til disse målene skal det leveres *et individuelt mappearbeid*.

Organisering og arbeidsformer

Strukturen er omtalt i kap.4 i den generelle omtalen av studiet. Helse- og sosialfagdidaktikken legges til andre semester i studiet med avsluttende eksamen ved semesterslutt mai/juni. For deltidsstudenter vil dette innebære at de har gjennomført en arbeidsinnsats tilsvarende 15 studiepoeng til samme tidspunkt (modul 1). De resterende 15 studiepoeng legges til 4. semester (modul 2). I dette semesteret avholdes også en sluttprøve.

Undervisning og læringsarbeidet i studiet vil bli lagt opp på en slik måte at studentene får mest mulig allsidig erfaring fra ulike typer undervisning. Dette omfatter bruk av IKT/læringsplattform, powerpoint og elektroniske mapper. Ulike typer gruppearbeid, forelesninger, problembasert læring, erfaringsdeling, mappevurdering og storyline. Å bruke refleksjonssamtaler og refleksjonsnotat i undervisning og læringsarbeid er også et tema under vurderingsarbeid. Ulike former for vurdering belyses i begge moduler. Læreren i veilederrollen vil stå i fokus.

Det er studentenes varierte fag- og yrkeserfaringer som til en viss grad vil danne grunnlag for valg av arbeidsformer. Ved oppstart av hver modul vil studentene i samarbeid med lærer utarbeide en

periodeplan som inneholder hvilke mål det skal arbeides med, hvor mye tid som skal brukes, hvilken arbeidsform og hvordan og av hvem det skal vurderes. Studentene skal utarbeide sine egne individuelle læringsmål underveis i arbeidet på samlingene.

De organiserings- og arbeidsformer som brukes i studiet, er i seg selv en del av innholdet i studiet. Gjennom å delta i undervisningen vil studentene få praktiske ferdigheter i arbeidsmåter som de selv kan bruke i egen undervisning. Arbeidsformer som fremmer studentene og elevenes ansvar for egen læring blir vektlagt.

OBLIGATORISKE KRAV

Undervisningen legger opp til at studentene selv skal få prøve ulike arbeidsformer og dele erfaringer fra praksisfeltet. Det blir på den måten mulighet for å flette teori og praksis sammen gjennom blant annet eksemplifisering av det som skjer ute i "skolehverdagen". Diskusjon og kommentarer i forhold til eksemplene blir viktig for studentenes egen læringsprosess. Det samme gjelder refleksjonsarbeid.

Undervisningen er derfor obligatorisk . Fravær utover 20% må kompenseres etter avtale med faglærer.

Studentene skal levere 4 individuelle mappearbeid og to gruppeoppgaver. Tre individuelle og en gruppeoppgave i modul 1, og en individuell og en gruppeoppgave i modul 2. Studentene skal levere en fordypningsoppgave i modul 2. Innholdet av disse og eventuelle krav vil gå fram av semesterplan og periodeplanene (som utarbeides ved oppstart i hver modul). Dette fastsettes når periodeplanen utvikles. Alle obligatoriske innleveringer skal være godkjent, og eventuelt blitt vurdert til *bestått* av faglig ansvarlig(e) før kandidaten kan fremstille seg for den endelige, avsluttende eksamen.

Vurderingsordning

Mappa vil inneholde arbeider fra modul 1. Studenten velger et individuelt og et gruppemapparbeid. I tillegg trekkes et individuelt mappearbeid til. De individuelle arbeidene teller 40 % hver og gruppearbeidet teller 20 % av mappeevalueringen.

Mappevurderingen teller imidlertid 20 % og den individuelle muntlige prøven teller 35 % av den endelige karakteren. Studentene skal også levere en individuell fordypningsoppgave som teller 45 % av den endelige karakteren.

Endelig karakter settes altså på grunnlag av:

- individuell muntlig prøve - teller 35 %
- mappeevaluering - teller 20 %

· individuell fordypingsoppgave - teller 45 %

Det gis én gradert karakter på vitnemålet, gradert fra A til F hvor A er beste og E er laveste ståkarakter. Hvert delemne må ha bestått karakter for at hovedemnet skal være bestått. Det vises for øvrig til forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap